

SUOMEN EVANKELIS-LUTERILAINEN KIRKKO⁺

Kirkon keskusrahasto

Tilinpäätös ja toimintakertomus

1.1.–31.12.2019

Asiakirjanumero: DKIR/153/00.01.02/2020

Hyväksytty kirkkohallituksen täysistunnossa 25.2.2020

KIRKKOHALLITUS⁺

Sisällys

1.	Johdanto	5
1.1	Yleistä taloudesta	5
1.2	Seurakuntien talous vuonna 2019	6
2.	Kirkon keskusrahaston toiminta	7
2.1	Organisaatio	7
2.2	Kirkon yhteinen toiminta	11
2.3	Kirkon palvelukeskus.....	17
3.	Tulevaisuuden näkymät ja riskienhallinta.....	21
3.1	Tulevaisuuden näkymät	21
3.2	Riskienhallinta	23
4.	Taloudellinen tulos.....	25
4.1	Kirkon keskusrahaston tuloslaskelma 1.1.–31.12.2019.....	25
4.2	Kirkon keskusrahaston tase 1.1.–31.12.2019	26
4.3	Rahoituslaskelma 1.1.–31.12.2019	27
4.4	Kirkkohallituksen esitys tuloksen käsittelystä.....	28
5.	Liitetiedot.....	29

1. Johdanto

1.1 Yleistä taloudesta

Maailmantalouden tilanne on yhä epävarma, vaikka joitain tasaantumisen merkkejä on olemassa. Valtiovarainministeriön Taloudellisen katsauksen (2019/18.12.2019) mukaan maailmantalouden elpyminen vuodesta 2020 lähtien on kuitenkin hyvin hidasta. Euroalueen näkymiä varjostaa Saksan teollisuuden haavoittunut tilanne. Teollisuuden kyselyindikaattorit ovat varsin alhaalla, mutta loppuvuoden 2019 aikana on tapahtunut hienoista tasaantumista. Euroalueen talouskasvu kiihtyy vuoden 2019 yhdestä prosentista noin puoleentoista vuoden 2022 loppua kohden. Yhdysvaltojen talouskasvu hidastuu jonkin verran. Työttömyys on erittäin vähäistä, ja kuluttajien luottamus nykytilanteeseen on vahvaa, mutta ripein kasvu on jo takana. Kiinan talouden riskit kasvavat yhä ja varjostavat kasvunäkymiä. Maailmankaupan kasvu vuonna 2019 on hyvin heikkoa kauppakonfliktien seurauksena, suhdannesyistä sekä autoteollisuuden meneillään olevan rakennemuutoksen takia.

Vuonna 2019 Suomen BKT:n ennustetaan kasvavan 1,6 %. Asuinrakennusinvestoinnit supistuvat, mutta myös tuotannollisten investointien kasvu hidastuu kansainvälisen talouden suhdanteen heikentyessä. Yksityisen kulutuksen kasvu jatkuu työllisyyden kohentuessa sekä ansiotason noustessa. Vienti kasvaa vahvasti palveluviennin ja laivatoimitusten seurauksena. Työllisyys kääntyi jälleen kasvuun vuoden 2019 syksyllä alkuvuoden heikomman työllisyyskehityksen jälkeen. Työllisten määrän arvioidaan kasvavan prosentin vuonna 2019 koko vuoden työllisyysasteen noustessa keskimäärin 72,6 prosenttiin.

Vuonna 2020 Suomen talouskasvu hidastuu yhteen prosenttiin. BKT kasvaa 1,1 % vuonna 2021 ja 1,2 % vuonna 2022. Kasvua kiihdyttää tuotannollisten investointien kääntymisen nousuun suurhankkeiden ja tutkimus- ja kehittämisinvestointien tukemana. Myös asuinrakennusinvestointien laskun ennustetaan päättyvän vuonna 2022, mikä tukee BKT:n kasvua.

Hidastuva talouskasvu ja hallitusohjelman mukaiset menolisäykset kasvattavat julkisen talouden alijäämää vuonna 2020. Toisaalta vuosina 2020–2023 toteutettavat veronkorotukset lisäävät verotuloja asteittain hallituskauden edetessä. Julkinen talous pysyy silti selvästi alijäämäisenä koko hallituskauden ajan. Julkisen talouden tasapainottaminen edellyttää hallitusohjelmassa tavoiteltujen työllisyyttä sekä talouden ja hallinnon tuottavuutta vahvistavien toimien täsmentämistä ja toimeenpanoa.

Valtiovarainministeriön ennusteeseen liittyy lähinnä alasuuntaisia riskejä. Kauppakonfliktien syveneminen on edelleen keskeisin maailmantalouden näkymiä varjostava riski. Riski teollisuustuotannon laskua seuraavasta taantumasta Euroopassa on edelleen merkittävä. Yhdysvaltojen ja Kiinan kauppakonfliktin odotettua nopeampi ratkeaminen olisi merkittävä myönteinen riski maailmantalouden perusnäkökielelle.

1.2 Seurakuntien talous vuonna 2019

Seurakuntia oli kertomusvuonna 384 ja seurakuntatalouksia 269. Yhden seurakunnan talouksia oli 237. Seurakuntayhtymiä oli 32 ja niissä oli 147 seurakuntaa. Seurakuntien määrä väheni 16:lla ja seurakuntatalouksien 9:llä.

Vuonna 2019 kirkollisveroa tilitettiin yhteensä 886 miljoonaa euroa. Määrä kasvoi 15 miljoonalla eurolla (+1,8 %) vuodesta 2018, jolloin tuotto vastaavasti väheni 16 miljoonalla eurolla (-1,8 %). Kirkollisveron tuotto parani odotetusti verotettavan tulon kasvaessa – työllisyys parani ja palkkoja korotettiin. Ennen vuotta 2019 kirkollisveron tuotto aleni kolme vuotta peräkkäin – rahanarvon muutos huomioiden neljä vuotta.

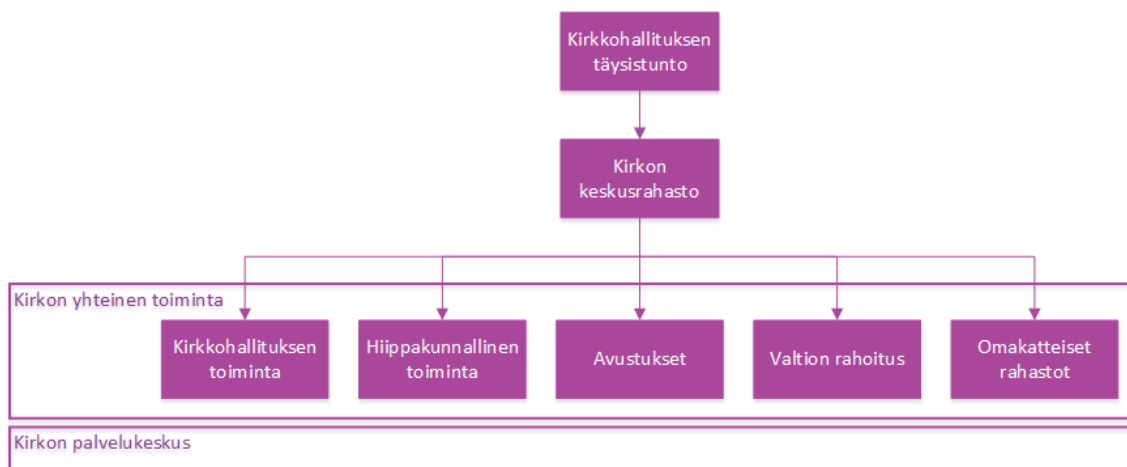
Taloudellinen polarisaatio seurakuntien välillä kuitenkin jatkui. Vaikka suurimmalla osalla seurakuntatalouksia kirkollisveron tuotto kasvoi, se väheni neljäsosalla, eli 64 seurakuntataloudella. Vuodeksi 2019 kirkollisveroprosenttia korotti 14 seurakuntataloutta ja yksi alensi.

Seurakuntien välisiä eroja hiippakunnittain tarkasteltaessa, eniten verotuloja kasvattaneita seurakuntatalouksia oli Helsingin, Tampereen, Kuopion ja Porvoon hiippakunnissa. Keskiarvoa edusti Oulun hiippakunta ja vähiten verotulokasvuja oli Turun, Espoon, Mikkelin ja Lapuan hiippakunnissa.

Hiippakunta	Srk-taloudet	Verotulot vähenivät	Osuus hpk:n seurakuntatalouksista	Verotulot kasvoivat	Osuus hpk:n seurakuntatalouksista
Turku	35	16	46 %	19	54 %
Espoo	13	5	38 %	8	62 %
Mikkeli	24	7	29 %	17	71 %
Lapua	40	10	25 %	30	75 %
Oulu	50	12	24 %	38	76 %
Borgå	27	5	19 %	22	81 %
Kuopio	38	5	13 %	33	87 %
Tampere	33	4	12 %	29	88 %
Helsinki	9	0	0 %	9	100 %
Yhteensä	269	64	24 %	205	76 %

2. Kirkon keskusrahaston toiminta

2.1 Organisaatio

Vuoden 2016 alussa kirkon keskushallintouudistuksen yhteydessä Kirkon eläkerahasto eriytettiin Kirkon keskusrahastosta, tätä koskevat säännökset sisältyvät kirkkolakiin ja kirkkojärjestykseen. Muutos oli käytännössä pelkästään lainsäädäntötekkinen, sillä jo ennen eriyttämistä keskusrahaston ja eläkerahaston varallisuutta oltiin hallittu erillisinä kokonaisuuksina. Kirkon eläkerahasto jatkoi Kirkon keskusrahaston eläkerahaston toimintaa, ja Kirkon keskusrahaston eläkerahaston varat, oikeudet ja velvoitteet siirtyivät Kirkon eläkerahastolle. Muutoksen jälkeen Kirkon keskusrahastoon sisältyvät kirkon yhteinen toiminta ja Kirkon palvelukeskus (Kipa).

Visio, missio, arvot, strategia

Kirkkohallituksen visio suunnitteluperiodille on seuraava:

Kirkkohallitus vuonna 2020
Olemme muutoksen keskellä yhteistyöhakuinen seurakuntien palvelija ja yhteiskunnallinen vaikuttaja.

Kirkkohallituksen missio suunnitteluperiodille on seuraava:

Kirkkohallituksen tehtävä
- Hoidamme kirkon yhteisiä tehtäviä kotimaassa ja kansainvälisesti. - Vaikutamme yhteiskunnassa tuoden esiin kirkon sanomaa ja arvoja. - Tuemme seurakuntia muuttuvassa toimintaympäristössä.

Kirkkohallituksen toiminta noudattaa seuraavia arvoja:

Kirkkohallituksen arvot

Usko

- Liitymme maailmanlaajaan Kristuksen kirkkoon ja sen uskoon.

Toivo

- Vahvistamme luottamusta tulevaisuuteen.

Rakkaus

- Toimimme vuorovaikutteisesti, vastuullisesti ja oikeudenmukaisesti.

Kirkkohallituksen strategian painopistealueet ovat seuraavat:

Strategiset painopistealueet

Nostamme kirkon sanomaa esiin

- Huolehdimme kirkon valtakunnallisesta viestinnästä yhteistyössä seurakuntien ja muiden toimijoiden kanssa monikanavaisesti.

Kohtaaminen koskettaa

- Keräämme järjestelmällisesti palautetta suunnitelmistamme ja työstämme. Vahvistamme kirkon eri toimijoiden keskinäistä yhteistyötä ja selkeytämme työnjakoa.

Rakastamme lähimmäistä

- Edistämme heikoimmassa asemassa olevien ja kestävän kehityksen puolesta tehtävää työtä kirkossa.

Arvostamme jäsenyyttä

- Selvitämme keinoja helpottaa kirkkoon liittymistä ja vahvistamme osallisuuden toteutumista kirkossa.

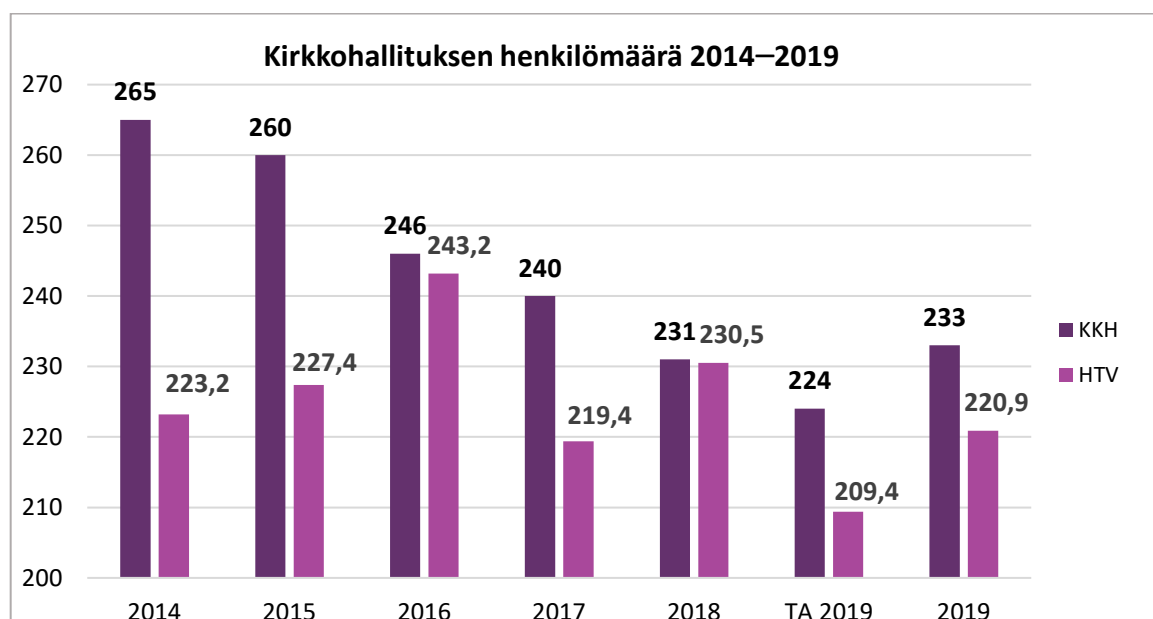
Hallinto

Kirkkohallitus hoitaa kirkon yhteistä hallintoa, taloutta ja toimintaa. Päätöksentekuelimiä Kirkkohallituksessa ovat täysistunto ja virastokollegio. Ylintä päätösvaltaa kirkossa käyttää kirkolliskokous, joka kokoontuu Turussa kaksi kertaa vuodessa. Kirkolliskokoukselle voivat tehdä esityksiä piispainkokous, kirkkohallitus ja hiippakuntavaltuustot sekä aloitteita kirkolliskokousedustajat. Kirkolliskokoukselle tehdystä esityksestä tai aloitteesta käydään Kirkolliskokouksen täysistunnossa lähetekeskustelu ja päätetään, mihin valiokuntaan asia lähetetään valmisteltavaksi. Ehdotuksen valiokuntaan lähettämistä tekee puhemiesneuvosto. Valiokunta käsittelee asian ja laatii siitä päätösehdotuksen sisältävän mietinnön. Kirkolliskokous päättää asian valiokunnan mietinnön pohjalta.

Talousvaliokunta valmistelee kirkolliskokoukselle mietinnön Kirkon keskusrahaston talousarviota ja toiminta- ja taloussuunnitelmia sekä toimintakertomusta ja tilinpäätöstä ja muita kirkon ja seurakuntien taloutta ja palvelussuhteen ehtoja koskevista asioista.

Henkilöstö

Kirkkohallituksen palveluksessa työskenteli 31.12.2019 yhteensä 334 henkilöä, joista 101 (30,2 %) Kirkon palvelukeskuksessa ja 233 (69,8 %) Kirkkohallituksessa. Vakinaista henkilökuntaa Kirkkohallituksessa oli 262. Erilaisissa määräaikaissä viroissa tai tehtävissä, kuten projektitehtävissä tai toisen työntekijän sijaisena, oli 71 työntekijää. Kirkkohallituksen henkilöstömäärän kasvu selittyy erilaisissa määräaikaissä tehtävissä toimivien määrän kasvuna. Kirkon palvelukeskuksen henkilöstöstä kerrotaan tarkemmin kohdassa 2.3 Kirkon palvelukeskus (Henkilöstö). Lisää tietoa Kirkkohallituksen henkilöstöstä on saatavilla Kirkkohallituksen vuosittain julkaisemasta henkilöstötilinpäätöksestä, joka keskittyy monipuolisesti Kirkkohallituksen henkilöstöjohtamisen eri osa-alueisiin.

Kokoaikaisia Kirkkohallituksen henkilöstöstä 31.12.2019 oli 92,5 % ja osa-aikaisia 7,5 %. Osa-aikaisuudet johtuvat projektitehtävistä ja mm. osittaisista virka- tai työvapaista sekä osittaisista hoitovapaista. Esimies- ja johtotason tehtävissä Kirkkohallituksessa 31.12.2019 oli 43 henkilöä, asiantuntijatehtävissä 168 henkilöä ja toimihenkilötehtävissä 123 henkilöä. Kirkkohallituksen henkilökunnan keski-ikä 31.12.2019 oli 49,3 vuotta (vuonna 2018: 49 vuotta).

Henkilöstöjohtamisessa Kirkkohallituksen tavoitteena on toteuttaa oikeudenmukaista ja kilpailukykyistä henkilöstöpolitiikkaa. Kirkkohallitus on työnantaja, joka arvostaa henkilöstön osaamista ja tukee henkilöstön mahdollisuutta kehittyä työtehtävässään. Tavoitteenamme on kannustava työilmapiiri. Arvostamme pidempiaikaisia työsuhteita ja panostamme työkyvyn ylläpitoon, hyvään vuorovaikutukseen ja tiedonkulkuun sekä johtamiskulttuuriin. Henkilöstötyötä tehdään kaikilla Kirkkohallituksen organisaation tasoilla. Vastuut ja valtuudet jakautuvat niin johdolle (strateginen rooli), kuin esimiehille (käytännön henkilöstöjohtaminen, päivittäisjohtaminen) ja henkilöstölle. Henkilöstöhallinto on tämän toiminnan tukena ja kehittäjänä, mutta yhdessä vastaamme henkilöstöjohtamisen hyvästä tasosta.

Kirkkohallituksen henkilöstön koulutukseen käytettiin kertomusvuonna 176 275 euroa (0,8 % palkkasummasta). Em. summa sisältää Kirkkohallituksen yhteisen koulutuksen määrärahan 30 000 euroa. Henkilöstökoulutukseen käytetty summa kasvoi edellisvuoteen verrattuna 12 %. Vuosisuunnittelun yhteydessä laaditaan koko Kirkkohallitusta koskeva koulutussuunnitelma, jota osastot ja yksiköt täydentävät omilla koulutussuunnitelmillaan. Henkilökohtaista kehittymistä käsitellään vuosittain kehityskeskusteluissa. Huomattava osa henkilöstön kehittämistä tapahtuu muodollisen koulutuksen ulkopuolella erilaisissa työryhmissä, kehittämishankkeissa, projekteissa sekä työssä oppimalla, koska työn ja tehtäväalueen kehittäminen on osa työtehtävää.

Vuoden 2019 aikana järjestettiin yhteistyössä Helsingin yliopiston koulutus ja kehittämispalveluiden (HY+) kanssa Kirkkohallitukselle räätälöity valmennus, jonka tavoitteena oli saada työyhteisön kehittämiseen ja haastaviin tilanteisiin työkaluja työyhteisösovittelun menetelmästä. Lisäksi aloitettiin yhteistyössä Dereco Oy:n kanssa esimiehille suunnattu muutosjohtamisen valmennus, järjestettiin esimiessparraustilaisuuksia erilaisista ajankohtaisista aiheista, sihteeripäivä sekä itsensä johtaminen muutoksessa -webinaarikoulutuskokeilu yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Uusi tila -työympäristöprojektiin liittyen järjestettiin työpajat työympäristömuutoksen johtamisesta sekä oman työn johtamisesta. Kirkkohallituksen henkilöstön käytössä oli Wistec Training Oy:n sähköinen oppimisympäristö O365-ympäristön ja MS Office -ohjelmien hallinnan ja osaamisen kehittämistä varten.

Henkilöstön työhyvinvoinnista huolehditaan Kirkkohallituksessa mm. kiinnittämällä huomiota työntekijöiden työergonomiaan ja työssä jaksamiseen. Kirkkohallituksessa työhyvinvoinnin kehittämisessä pyritään hyödyntämään laajaa yhteistyöverkostoa, ja työkykyä ylläpitävää toimintaa suunniteltaessa huomiota kiinnitetään terveellisen ja monipuolisen ravinnon, fyysisen kunnon ja riittävän levon merkityksen esille nostamiseen. Työterveyshuollon ja työ-toiminnan ohella työhyvinvointi edellyttää henkilöstön omaehtoisen aktiivisuuden perustuvaa työkyvyn ylläpitämistä.

Vuoden 2019 aikana henkilöstöhallinnossa perustehtävien hoitamisen ohella jatkettiin henkilöstöhallinnon prosessien kehittämistä sekä kehitettiin ja päivitettiin ohjeistuksia. Vuoden aikana hyväksyttiin tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma vuosille 2019–2021, päivitettiin varhaisen tuen toimintamalli työkyvyn hallintaan, otettiin käyttöön uudet etätyökäytännöt ja suorituslissajärjestelmä, käytiin tarkentavia täytäntöönpanoneuvotteluja kertapalkkiojärjestelmästä sekä laadittiin monitilatoimiston pelisääntöjä Uusi tila -hankkeeseen liittyen. Lisäksi aloitettiin Kirkkohallituksen työkaarimallin laatiminen.

Vuoden aikana käynnistettiin Suunta-hanke, jonka avulla pyritään vahvistamaan ennakoivaa otetta, tiedolla johtamista ja kehittämistoiminnan parempaa koordinoitua kirkossa sekä tehostamaan viestintää ja vaikuttamistoimintaa, hyödyntämään osaamista ja asiantuntemusta yli kaikkien rajojen ja vahvistamaan yhteistä työnäkyä kirkossa. Marraskuun loppuun mennessä valmistuivat loppuraportit Kehityspalvelut-selvityksestä, Nelikenttäprojektista, Toiminnallisen osaston suunta -projektista sekä Viestinnän suunta -projektista. Suunta-hanke jatkuu vuonna 2020.

2.2 Kirkon yhteinen toiminta

Kirkon yhteinen toiminta -osa sisälsi vuonna 2019 Kirkkohallituksen ja hiippakuntien toiminnan, avustukset, valtion rahoituksen sekä omakatteiset rahastot. Kirkkohallituksen ja hiippakuntien toimintaa on kuvattu tarkemmin erillisessä Kirkkohallituksen ja hiippakuntien vuosikertomuksessa.

Kirkkohallitus

Kirkkohallituksen vuoden 2019 talousarvioon sisältyivät seuraavat erillishankkeet: 1) Kirkolliskokouksen tulevaisuuslinjausten toteuttaminen, 2) Varautuminen SOTE- ja maakuntauudistukseen, 3) Seurakuntien talousjohdon työn tukeminen, 4) Kaste ja kummius, 5) Kirkkohallituksen aineiston digitointi ja 6) Kirkkolain kommentaari. Näihin käytettiin yhteensä varoja n. 988 000 euroa.

Laajimmassa erillishankkeessa Kirkolliskokouksen tulevaisuuslinjausten toteuttaminen valmisteltiin Suunta-hanketta, Kirkon keskusrahaston kiinteistöstrategiaa sekä Kirkon talon muuttamista monitilatoimistoksi (Uusi tila -hanke).

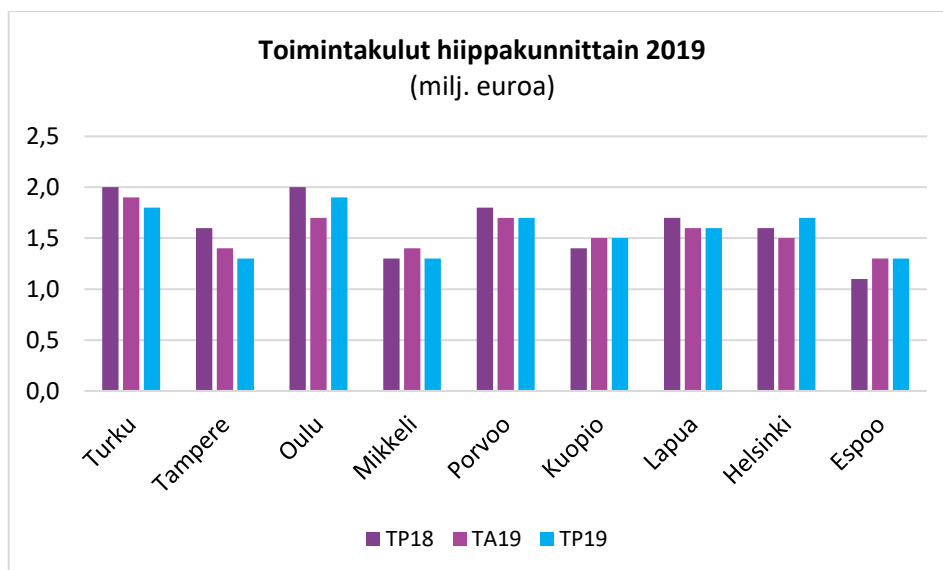
Suunta-hanke muodostuu kuudesta projektista: Kirkon kehityspalvelut, Viestinnän suunta, Toiminnallisen osaston suunta, Kirkkohallituksen toimintamallin kehittäminen eli ns. Nelikenttäprojekti, Muutoksen tuki ja Kirkkohallituksen strategiatyö. Hankkeeseen liittyvät neljä selvitystä valmistuivat marraskuun 2019 lopussa. Joulukuussa hankkeen ohjausryhmä valitsi alustavasti ne uudistusesitykset, joita lähdetään edistämään.

Kirkon keskusrahaston kiinteistöstrategia -hankkeessa on vuoden 2019 aikana kartoitettu Kirkkohallituksen ja tuomiokapitulien käytössä olevat toimitilaratkaisut ja piispojen käytössä olevat asunnot. Tässä vaiheessa on myös hahmoteltu kapituleittain tarvittavia muutoksia, jotta talousvaliokunnan mietinnössä 4/2018 asetettu tavoite merkittävien taloudellisten säästöjen saavuttamisesta saavutetaan. Strategiasta pyydetään lausunnot tuomiokapituleilta keväällä 2020.

Uusi tila -hankkeen tavoitteena on tehostaa Kirkon talon tilankäyttöä ja luoda työntekoa tukeva, nykyaikainen ja innostava työympäristö. Vuoden 2019 aikana tehtiin tila- ja sisustussuunnitelmat sekä tekniset suunnitelmat ja kilpailutettiin urakat. Tilojen rakentaminen ja muutostyöt tehdään vuoden 2020 aikana ja Uuden tilan monitilatoimisto otetaan käyttöön syksyllä 2020. Rakentamisvaiheen aikaisena väistötilana käytetään Kirkon talon 2. kerroksen toimistotilaa. Hankkeen lähtökohtana ovat Kirkon talossa vuonna 2018 tehty käyttö- ja täyttöastemittaus sekä henkilöstön työympäristökysely.

Hiippakunnat

Kirkolliskokous päätti hiippakunnallisen toiminnan sitovuustasoiksi tuomiokapitulien toimintakatteen. Tilinpäätöksen liitteinä on esitetty hiippakunnittain talousarvion toteutumavertailut.

Avustukset

Avustuksia myönnettiin vuonna 2019 yhteensä 7,3 milj. euroa. Pääosa avustuksista oli seurakunnille myönnettäviä avustuksia, yhteensä 3,1 milj. euroa. Avustustlajeja ovat verotulojen täydennys, Kipa-avustus, harkinnanvarainen avustus, koulutusavustus ja rakennusavustus. Vuonna 2019 myönnettyjen avustusten jako esitetään liitteessä ”Avustukset seurakunnille / Verotulojen täydennys hiippakunnittain, Harkinnanvaraiset toiminta-avustukset ja Rakennusavustukset”.

Muita avustuksia myönnettiin 4,2 milj. euroa. Uutena avustuskohteena oli Ylivieskan seurakunta, jonka kirkon rakentamiseen myönnettiin 0,5 miljoonaa euroa. Vuodelle 2020 Ylivieskan kirkon rakentamiseen on varattu 0,5 miljoonaa euroa.

Valtion rahoitus

Laki valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin (rahoituslaki) tuli voimaan vuoden 2016 alussa. Rahoituslain mukaan seurakunnille lailla annettuja yhteiskunnallisia tehtäviä korvataan valtion talousarviosta maksettavalla rahoituksella ja samalla luovutaan seurakuntien yhteisövero-osuudesta. Korvattavia yhteiskunnallisia tehtäviä ovat hautaustoimi, väestökirjanpito, tehtävät sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpito. Vuoden 2019 rahoituksen käytöstä raportoidaan opetus- ja kulttuuriministeriölle (OKM) syyskuun 2020 loppuun mennessä.

Kirkon keskusrahastolle maksettavan valtion rahoituksen suuruus oli 114 milj. euroa vuonna 2019. Kirkolliskokous päätti marraskuussa 2018 vuoden 2019 rahoituksen jakoperusteista: Seurakunnille jaettiin 105 milj. euroa euroa/kunnan jäsen jakoperusteen mukaisesti, 7 milj. euroa varattiin seurakuntien kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpitoon ja 2 milj. euroa jäsentietojärjestelmä Kirjurin ylläpito- ja kehitystyöhön.

Valtion rahoituksen jakaminen

Eur	Kirkolliskokouksen päätös vuodelle 2019	Käyttö vuonna 2019
Seurakuntien osuus	105 000 000	105 000 000
Kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennukset, josta	7 000 000	7 000 000
- seurakunnille myönnetty rahoitus kiinteistöihin		5 191 600
- suojeltujen rakennusten lämmitysjärjestelmien uusiminen		900 000
- Basis-kiinteistörekisterin ylläpito		152 000
- vuonna 2019 jakamatta jäänyt rahoitus		756 400
Kirjuri -järjestelmän ylläpito- ja kehitystyö	2 000 000	1 774 556
Yhteensä	114 000 000	113 774 556

Seurakuntien osuus on kirjattu taseeseen lyhytaikaisiin velkoihin ja se on maksettu seurakunnille tilikauden 2019 aikana.

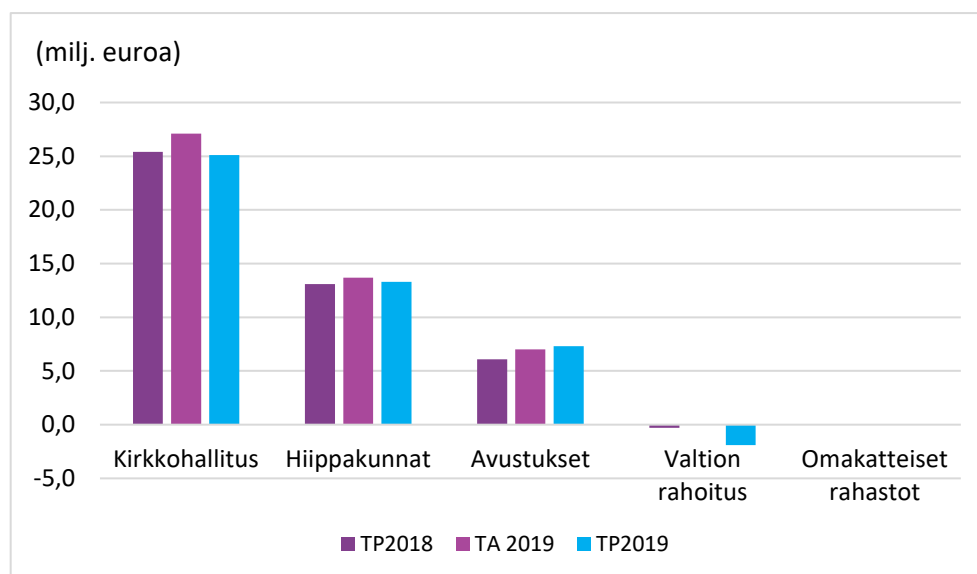
Vuonna 2019 Kirjuri-jäsentietojärjestelmän ylläpito- ja kehittämiskustannukset olivat 1 774 556 euroa. Tämän lisäksi Kirjurin kustannuksia olivat Kirkkohallituksen tuottama valtakunnallinen käyttäjätuki sekä kustannukset Kirjurin palvelimista, jotka kustannukset on maksettu Kirkkohallituksen tietohallintokuluista. Nämä kustannukset sisällytetään vuosittaiseen raporttiin.

Vuonna 2019 kirkkohallituksen täysistunto käsitteli yhteensä 39 hakemusta koskien suojeltujen kirkollisten rakennusten tukea. Valtion rahoituksesta jaettava avustusta voivat hakea kaikki ne seurakunnat, joiden hoidettavana on suojeltuja kirkollisia rakennuksia. Tukea myönnettiin 24 seurakunnalle yhteensä 5 191 600 euroa (liite "Avustukset seurakunnille / Seurakunnille myönnetty valtion rahoitus kulttuurihistoriallisesti merkittävien rakennusten korjaustöihin").

Lisäksi kirkkohallituksen täysistunto päätti jakaa arviolta noin 900 000 euroa seurakuntatalouksien omistamien vanhojen suojeltujen rakennusten lämmitys- ja/tai sähköjärjestelmien uusimiseen fossiilisia energialähteitä käyttävistä hiilineutraaleiksi vuoden 2020 aikana. Vuonna 2019 jakamatta jäänyt 756 400 euroa lisätään vuoden 2020 määrärahaan.

Osa valtion 7 milj. euron rahoituksesta käytettiin edellisten vuosien tapaan kaikkien seurakuntien käyttöön tulevan kiinteistörekisteri Basiksen ylläpitoon, vuoden 2019 osuus oli 152 000 euroa. Basis-järjestelmän rakennus- ja kiinteistörekisteri on otettu käyttöön kaikissa seurakuntatalouksissa ja arvoesinerekisteri noin 100 seurakuntataloudessa. Järjestelmää kehitetään jatkossa mm. Hiilineutraali kirkko 2030 tavoitteen saavuttamiseksi. Arvoesinerekisterin käyttöönottoa edistetään tavoitteena saada kaikki seurakuntataloudet mukaan kulttuuriperintöstrategian mukaisesti vuoden 2024 loppuun mennessä.

Kirkon yhteisen toiminnan tulos talousarvioon verrattuna:

Kirkon yhteinen toiminta

Milj. euroa	TP2018	TA 2019	TP2019	2019 ylitys/ali- tutus TP-TA
Kirkkohallitus	-25,4	-27,1	-25,1	2,0
Hiippakunnat	-13,1	-13,7	-13,3	0,4
Avustukset	-6,1	-7,0	-7,3	-0,3
Valtion rahoitus	0,3	0,0	1,9	1,9
Omakatteiset rahastot	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	-44,3	-47,8	-43,8	4,0

Toiminnan rahoitus

Kirkon yhteinen toiminta rahoitetaan seurakuntamaksutuloilla, jotka peritään perusmaksuna laskennallisen kirkollisveron perusteella. Laskennallinen kirkollisvero saadaan jakamalla kirkollisvero veroprosentilla.

Kirkon keskusrahaston tulot määräytyvät kaksi vuotta aikaisempien verotulojen perusteella (vuoden 2019 maksutulot perustuivat vuodelta 2017 toimitettuun verotukseen). Näin ollen seurakuntien verotuloissa tapahtuvat muutokset vaikuttavat automaattisesti Kirkon keskusrahaston tuloihin kahden vuoden viiveellä.

Kirkolliskokous vahvisti perusmaksuksi 6,5 % vuodelle 2019 (vuonna 2018: 6,5 %).

Vuonna 2019 jatkettiin Kirkon yhteisen toiminnan talouden tasapainottamista vuoteen 2021 mennessä kirkolliskokouksen linjausten perusteella. Vuoteen 2021 mennessä kirkon yhteisen toiminnan tulee olla tasapainossa ja 6,5 %:n suuruinen keskusrahastomaksu riittää kattamaan toiminnan kulut ja poistot.

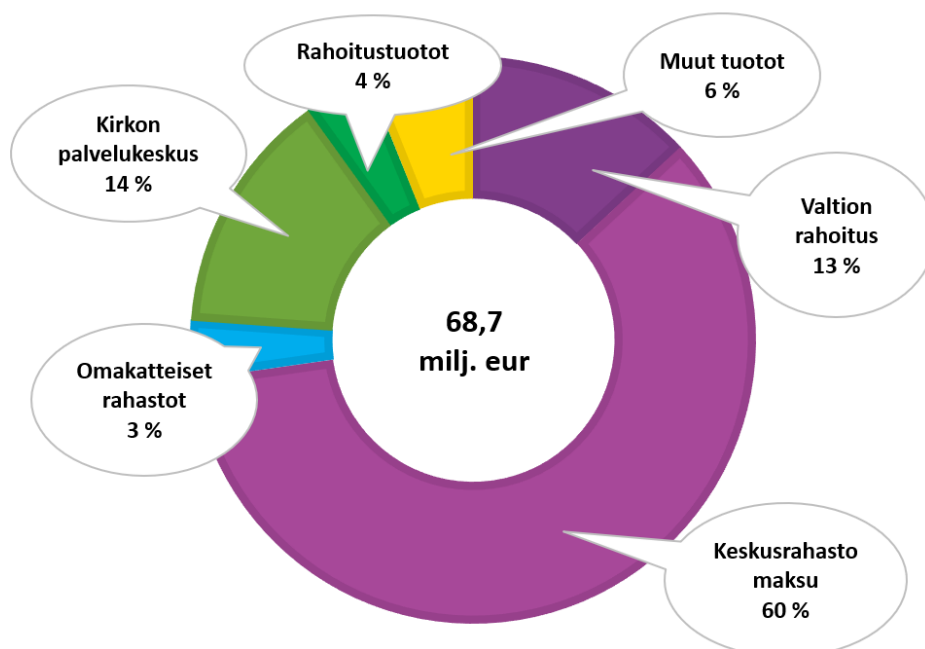
Kirkon yhteisen toiminnan toimintakatteen jälkeiset erät ovat kehittyneet seuraavasti:

1000 euroa	TP2018	TA2019	TP2019	2019 ylitys/ali- tus TP-TA
Toimintakate	-44 294	-47 823	-43 714	4 109
Keskusrahastomaksu	42 349	41 200	41 048	-152
Sijoitus- ja rahoitustuotot ja -kulut	267	-342	1 812	2 155
Vuosikate	-1 678	-6 965	-854	6 112
Poistot ja arvonalentumiset	-4 486	-2 700	-2 655	45
Tilikauden tulos	-6 164	-9 665	-3 509	6 156
Rahastojen lis. (-) tai väh. (+)	-174	-10		10
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-6 338	-9 675	-3 509	6 166

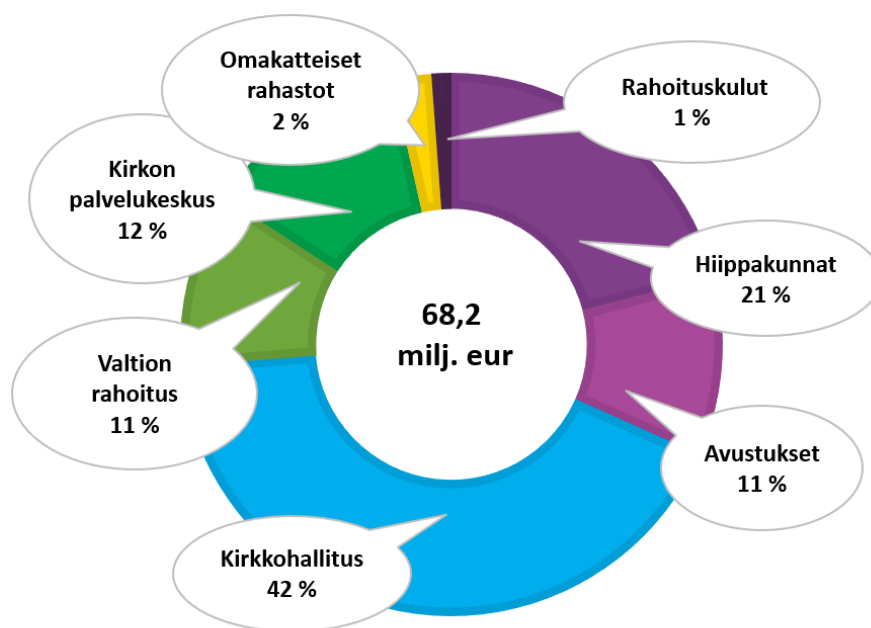
Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tuotot ylittivät talousarvioluvun, koska:

- 1) Vuonna 2018 tehtyjen sijoitusten alaskirjauksia palautettiin n. 1 milj. euroa.
- 2) Vuoden 2019 talousarviossa oli varauduttu maksamaan Kirkon talon (Eteläranta 8) katon uusimiskustannukset rahoitusvastikkeella, mutta koska kiinteistöyhtiö teki rahastointipäätöksen, niiden peruskorjausmenot jouduttiin kirjaamaan osakkeiden hankintamenon lisäykseksi.

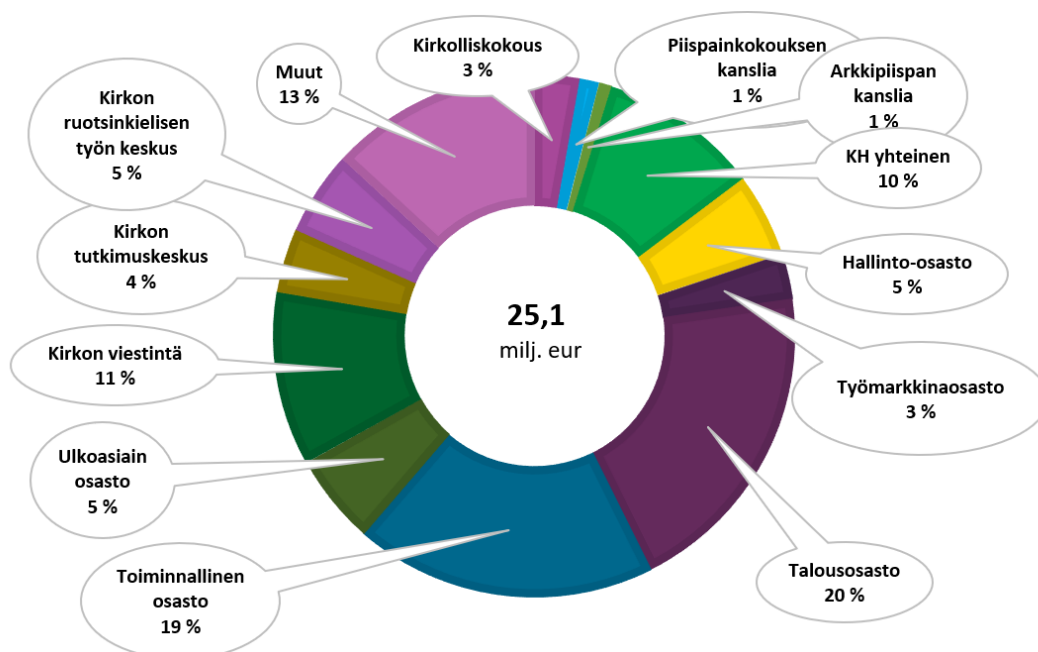
Kirkon keskusrahaston tuotot

Kirkon keskusrahaston kulut

Kirkkohallitus osastoittain, toimintakatteet

Perusmaksun lisäksi Kirkon keskusrahasto saa tuloja sijoitustoiminnastaan. Vuonna 2019 Kirkon keskusrahaston 31.12.2019 markkina-arvoltaan 39,3 milj. (vuonna 2018: 34,6 milj.) euron suuruisen sijoitussalkku tuotti 14,5 % (vuonna 2018: -3,4 %), kansainvälisen ja ekumeenisen rahaston 5,4 milj. (vuonna 2018: 5,1 milj.) euron salkku 14,2 % (vuonna 2018: -5,0 %) ja diakoniarahaston 2,1 milj. (vuonna 2018: 1,9 milj.) euron salkku 11,9 % (vuonna 2018: - 3,75 %). Kuten eläkerahastossakin, myös täällä käytetään varainhoitajien palveluja ja noudatetaan vastuullisen sijoittamisen periaatteita.

Yhteisen toiminnan tilikauden alijäämä oli noin 6,2 milj. euroa ennakoitua pienempi. Rahavarat lisääntyivät vuoden 2019 aikana n. 3,5 milj. euroa ollen 31.12.2019 n. 57,5 milj. euroa. Rahavaroista 14,3 milj. oli omakatteisten rahastojen varoja.

2.3 Kirkon palvelukeskus

Vuosi 2019 oli Kirkon palvelukeskuksen kahdeksas toimintakausi. Vuoden aikana toteutettiin siirtymävaiheen jälkeiseen vakiintuneempaan palvelutuotantoon kohdennettua toimintastrategiaa, joka on laadittu vuosille 2017-2020. Palvelukeskuksen prosessit olivat jatkuvan kehityksen alla. Yhdessä asiakastyöryhmien kanssa kiinnitettiin erityistä huomiota asiakaslähtöiseen toimintojen kehittämiseen ja kehityskohteiden priorisointiin. Samassa yhteydessä myös vastuun- ja työnjakotaulukot olivat tarkastelun kohteena.

Järjestelmien kehittämisissä mittavimpina olivat lakisääteisten toiminnallisuuksien kuten kansallisen tulorekisterin (Katre) sekä Kirkkohallituksen ajaman vuoden 2020 tilikarttauudistuksen vaatimat järjestelmämuutokset. Näiden lisäksi eri järjestelmiin toteutettiin asiakastyöryhmissä kriittisimmiksi tunnistettuja käytettävyyssparannuksia.

Asiakkaat

Vuosi 2019 oli Kirkon palvelukeskuksen kolmas toimintakausi, jolloin palvelukeskuksen asiakaina olivat kaikki seurakuntataloudet – yhteensä noin 270 kappaletta. Vuoden 2019 aikana valmisteltiin 2 seurakuntayhtymän rakennemuutoksia. Toinen lakkasi toimimasta yhtymänä ja yhdistyi yhdeksi seurakunnaksi ja toisessa tehtiin sisäisiä seurakuntaliitoksia. Näiden lisäksi 4 seurakuntaa lakkautettiin ja liitettiin toisiin seurakuntiin. Seurakuntatalouksien määrä väheni kolmella yksiköllä ollen vuoden vaihteen jälkeen 266.

Asiakasyhteistyötä tehtiin aktiivisesti kolmen asiakastyöryhmän kanssa, joiden tehtävänä on eri näkökulmista tarkastella yhteistyötä sekä työstää ja ehdottaa parannuksia niin palvelukeskuksen ja seurakuntatalouden väliseen työnjakoon, talous- ja henkilöstöhallinnon prosesseihin kuin yhteisiin talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmiin. Tavoitteena on kehittää talous- ja henkilöstöhallinnon tehokkuutta kokonaiskirkollisesti.

Asiakastyytyväisyyttä on perinteisesti mitattu vuosittaisilla kyselyillä, jotka on lähetetty laajalle joukolle asiakkaiden edustajia. Vuodesta 2018 alkaen asiakastyytyväisyyskyselyn kohderyhmänä on ollut asiakkaiden palvelukeskukselle nimeämät yhteyshenkilöt. Tämä on tuonut kattavampaa ja laadukkaampaa asiakaspalautetta palvelukeskuksen toiminnasta ja siihen liittyvistä keskeisimmistä kehityskohteista.

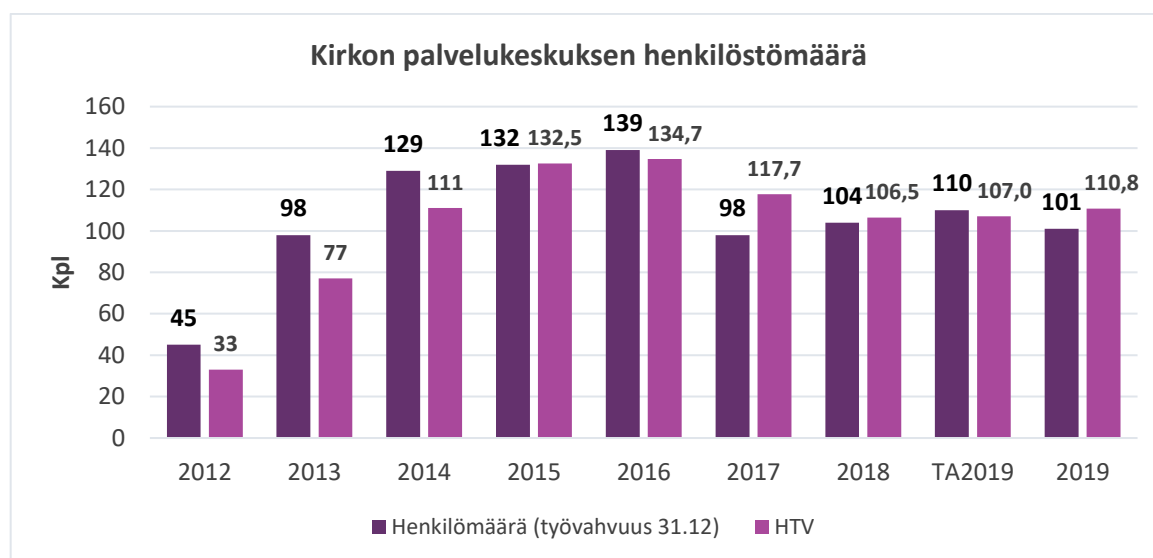
Kirkon palvelukeskuksen asiakastyytyväisyys vuosina 2016–2019:

	2016	2017	2018	2019
Asiakastyytyväisyys, yleisarvio [1-5]	3,3	3,2	3,3	3,4
Vastausprosentti [%-osuus srk:ista]	73 %	63 %	63 %	59 %

Henkilöstö

Vuoden 2019 aikana tarkasteltiin resurssisuunnitelmia tuotantoprosesseittain sekä tehtäväalueittain ja sopeutettiin niitä töiden kausiluonteisuus huomioiden. Korvausrekrytointeja tehtiin vuoden aikana poislähteneiden tilalle. Vuoden 2019 lopussa henkilöstömäärä oli alle tavoitetilan ja joissakin prosesseissa oli käynnissä olevia rekrytointeja. Työmarkkinoilla havaittujen muutosten vuoksi uusien työntekijöiden rekrytointi oli aiempia vuosia haasteellisempaa.

Todellinen työvahvuus oli raportoitua henkilömäärää pienempi johtuen mm. opinto-, vanhempain- ja työvapaista. Lisäksi kausiluonteisten töiden sekä lomasijaisuuksien määräaikaisuuksien vuoksi laskennallinen HTV-luku ylittää merkittävästi vuoden lopun tilanteen mukaisen henkilömäärän. Kansallinen tulorekisteri (Katre) edellytti lisäresursointia erityisesti palkanlaskentaprosessissa.

Kirkon palvelukeskuksen henkilöstömäärät vuosina 2012–2019:

Vuoden aikana panostettiin voimakkaasti henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittämiseen, esimiesvalmennukseen ja työhyvinvoinnin kehittämiseen. Sekä Työterveyshuolto että Aluehallintovirasto tekivät vuoden aikana määräaikaiset selvitykset ja tarkastukset Kirkon palvelukeskuksen Oulun toimipisteessä.

Vuodelle 2019 palvelukeskuksen henkilöstötyytyväisyyttä siirryttiin mittaamaan säännöllisesti toistuvien Pulssi-kyselyiden muodossa. Tiheämmin toistuvan säännöllisen kyselyn koetaan antavan parempaa kuvaa kausittain vaihtelevan työnteon mukaisesta henkilöstön tyytyväisyydestä

sekä edesauttavan tiimi- ja prosessikohtaisten kehitystoimien toteutusta ja niiden vaikuttavuuksien seurantaa.

Henkilöstötyytyväisyyden kehitys vuonna 2019:

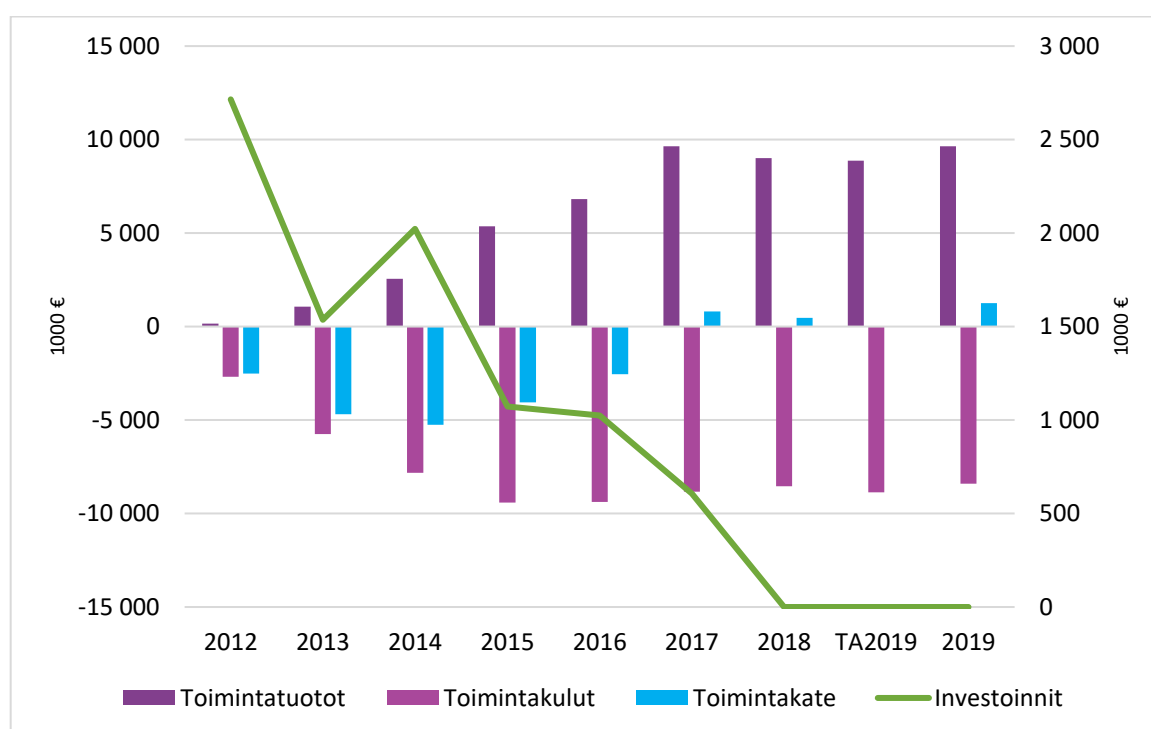
	Helmi- kuu	Maalis- kuu	Huhtikuu	Touko- kuu	Elokuu	Syyskuu	Lokakuu	Marras- kuu
Kokonaisarvio (1-10)	7,6	7,4	7,7	7,5	7,7	7,9	7,7	7,8
Vastaajien lukumäärä	52	52	58	60	56	57	62	59

Talous

Vuonna 2019 Kirkon palvelukeskuksen tulot olivat suoritekohtaisten toimintatuottojen osalta talousarviota korkeammat. Niiden lisäksi vuoden aikana asiakkaille tuotetut palvelujoukot ja palvelukokeilut kasvattivat osaltaan Kirkon palvelukeskuksen kokonaislaskutusta. Myös seurakuntaliitokset sekä muut asiakaskohtaiset kertaluonteiset työt toivat lisätuottoja. Kokonaisuudessaan toimintatuotot toteutuivat talousarviota suurempina.

Henkilöstön vaihtuvuuden ja kilpailutusprojektien siirtymisien seurauksina henkilöstökulut alittivat talousarviossa suunnitellun tason. Edellisvuodelta eteenpäin siirtyneiden kehityshankkeiden sekä merkittävien pakollisten järjestelmäkehitysten seurauksena kehityskulut ylittivät vuoden 2019 talousarviossa suunnitellun määrän. Järjestelmäkilpailutukset toivat säästöjä eri järjestelmien vuotuisiin ylläpitomaksuihin. Kokonaisuudessaan toimintakulut toteutuivat talousarviota pienempinä.

Kirkon palvelukeskuksen talouslukujen toteutuminen vuosina 2012–2019

Kirkon palvelukeskus

1 000 (eur)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	TA2019	2019
Toimintatuotot	164	1 056	2 555	5 370	6 818	9 645	9 001	8 870	9 645
Toimintakulut	-2 686	-5 752	-7 817	-9 420	-9 374	-8 835	-8 538	-8 870	-8 400
Toimintakate	-2 522	-4 696	-5 262	-4 050	-2 556	810	463	0	1 245
Kumulatiivinen ylijäämä					0	810	1 273		2 519
Investoinnit	2 715	1 537	2 023	1 073	1 025	606	0	0	0

Johtokunta

Kirkon palvelukeskuksen johtokunta kokoontui vuoden 2019 aikana 8 kertaa ja käsitteli 82 pykälää. Merkittävimpiä asiakokonaisuuksia olivat strateginen johtaminen (palvelukeskustoiminnan strateginen ohjaus, kilpailutuskokonaisuuksien määrittely), talouden ja toiminnan ohjaaminen (talouden ja toiminnan seuranta kuukausitasolla, talousarvio ja tilinpäätös), palvelukeskuksen tietojärjestelmien kehitys (järjestelmäkehityskohteet ja -hankinnat) sekä palvelukeskuksen edellisen vuoden ylijäämän käyttö.

Tulevaisuuden näkymät

Tavoitteena on edelleen, että Kirkon palvelukeskus pystyy kirkon sisäisenä valtakunnallisesti keskitettynä talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden tuottajana toimimaan kustannustehokkaasti sekä parantamaan palveluidensa laatua ja asiakaskokemusta. Nykyisen strategian mukaisesti talouden tasapainon saavuttamisen jälkeen palvelukeskuksen kehityksessä on siirrytty seuraavaan vaiheeseen, jossa palvelukokeiluiden kautta toteutetaan uusia palvelulaajennuksia. Kirkon palvelukeskuksen strategia tuleville vuosille määritellään vuoden 2020 aikana. Myös tulevien vuosien palvelukeskushinnasto tullaan päivittämään vuoden 2020 aikana.

Kirkkohallituksessa on aloitettu selvitys talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmien kehittämiseksi (Kipa 2 -selvityshanke). Vuonna 2019 muodostunutta positiivista toimintakatetta on suunniteltu Kirkon palvelukeskuksen johtokunnan erillisellä päätöksellä osoitettavan vuoden 2020 aikana asiakkaiden palvelukeskusmaksujen laskuttamatta jättämisiin, Kipa 2 -selvityshankkeen rahoitukseen, Kirkon palvelukeskuksen toiminnan edelleen kehittämistä edistäviin koulutuksiin ja hankkeisiin sekä Kirkon palvelukeskuksen henkilöstön erityisestä venymisestä palkitsemiseen.

* Kirkon palvelukeskuksen tilinpäätös ja toimintakertomus on hyväksytty Kirkon palvelukeskuksen johtokunnassa 17.3.2020 (§ 16).

3. Tulevaisuuden näkymät ja riskienhallinta

3.1 Tulevaisuuden näkymät

Rahoitus

Perusmaksu on 6,5 % myös suunnitelmakauden 2020–2022. Keskusrahastomaksun alentamisella tuetaan seurakuntatalouksien taloudellista tilaa ja vahvistetaan seurakuntien toimintaedellytyksiä. Vuoteen 2021 mennessä Kirkon yhteisen toiminnan talouden tulee olla tasapainossa ja 6,5 %:n suuruisen keskusrahastomaksun tuotto riittää kattamaan toiminnan kulut ja poistot.

Uusi tila -hanke ja toimintalähtöinen työympäristö

Kirkon talon (Eteläranta 8) Uusi tila -hankkeessa tavoitteena on tehostaa Kirkkohallituksen käytössä olevan tilan käyttöä sekä luoda samalla henkilöstölle vuoden 2020 aikana uudenlainen toimintalähtöinen työympäristö. Kirkkohallituksen käytössä on ollut vuoteen 2019 saakka Kirkon talon 1., 5.–9. kerroksissa 4 600 m². Kirkkohallitus luopuu monitilatoimiston valmistuttua 8. kerroksesta kokonaan sekä osittain 7. ja 9. kerroksen tiloista. Vapautuvat tilat n. 1 800 m² vuokrataan ulkopuolisille käyttäjille.

Kirkkohallituksen käyttöön jää n. 2 800 m². Laskennallisesti tilat on mitoitettu 230 henkilön käyttöön ja tiloihin tulee 144 työpistettä. Työpisteiden joustoasete on 63 %, 1,6 henkilöä / työpiste. Remontin yhteydessä kiinteistön aulatilat sijoitetaan kokonaan 1. kerrokseen ja vastaanotto uusitaan. Lisäksi kellarikerroksen sosiaalitiloja laajennetaan. Tilatarpeen arvioinnissa on huomioitu myös Kirkon talossa järjestettävät seurakuntien ja muiden tahojen kanssa järjestettävät kokoukset, koulutukset ja yhteistyöhankkeet.

Kirkon talon muutostöille on budjetoitu 2 miljoonaa euroa (alv 0 %) ja tilojen kalustukseen 0,5 miljoonaa euroa (alv 0%). Rakennusurakka suoritetaan vaiheittain. Tammi-huhtikuussa 2020 remontoidaan 1. kerroksen aulatilat, 5. kerros ja 6. kerroksen länsisiipi. Huhti–kesäkuussa 2020 vuorossa on kellarin sosiaalitilat, 6. kerroksen itäsiipi ja nykyinen aulatilat sekä 9. kerros. Kesä–elokuussa 2020 remontoidaan 6. kerroksen keittiö ja kokoushuoneet sekä 7. kerros. Lisäksi huhti–elokuussa 2020 tehdään julkisivun tiivistyksen ja pääsisäänkäynnin pihakannen korjaus.

Kirkon talon henkilöstö on remontin ajan 2. kerroksen väistötilassa ja muuttaa uusiin tiloihin vaiheittain sitä mukaa kun tilat valmistuvat. Tilat ovat kokonaan valmiit vuoden 2020 lopussa.

Kirkon talon omistavat Kirkon keskusrahasto (67 %) ja Kirkon eläkerahasto (33 %).

Kirkon yhteinen strategiatyö

Kirkkohallituksen täysistunto päätti käynnistää Kirkon strategia 2026 -prosessin tammikuussa 2019. Työskentelyä varten asetettiin ohjausryhmä ja valmisteleva työryhmä. Tavoitteena on, että kirkkohallituksen täysistunto hyväksyy kirkolle uuden strategian syyskuussa 2020.

Laadittava kirkon yhteinen strategia perustuu kirkon tulevaisuuden kannalta olennaisten, hallinto- ja työalarajat ylittävien ilmiöiden tunnistamiseen. Strategian alkuun on koostettu yhteinen tulevaisuuskuva kirkon elämään liittyvistä keskeisistä ilmiöistä ja rakennetekijöistä. Kuvan muodostamisessa on hyödynnetty viime vuosina työskennelleiden kirkon tulevaisuustyöryhmien

työtä, kirkon omia ja muiden tahojen tuottamia tilastoja sekä eri toimijoiden tulevaisuusmateriaalia. Taustalla ovat kirkolliskokouksen, erityisesti tulevaisuusvaliokunnan, mietinnöt. Kertomusvuoden aikana on seurattu tulevaisuuskeskusteluja muun muassa sosiaalisessa mediassa sekä osallistuttu kirkon työntekijätapaamisiin ja toteutettu kyselyjä. Kiinnostavan tausta-aineistokokonaisuuden muodostaa kirkolliskokous- ja hiippakuntavaltuustovaaleihin laaditut valitsijayhdistysten vaaliohjelmat.

Peruseriaatteena strategiaprosessissa on ollut avoimuus, laajapohjaisuus sekä monipuolinen valmistelu. Strategiaa laadittaessa on haluttu kuulla sekä asiantuntijoita että kirkon työntekijöiden ja jäsenten kokemuksia ja näkemyksiä. Joiltain osin työskentelyssä on kiinnitytty kirkon aikaisempiin yhteisiin strategioihin.

Kirkon yhteinen strategia tarkastelee kirkon työtä kokonaisvaltaisesti sekä etsii entistä strategisempaan, pitkäjänteisempään ja yhtenäisempään toimintatapaa. Strategiassa keskitytään tärkeimpiin kokonaisuuksiin sekä kaikkia toimijoita yhteisesti koskettaviin valintoihin ja priorisointeihin. Paikallisesti on arvioitava, miten yhteisiä tavoitteita voidaan parhaiten edistää. Kaikki yhteiset valinnat eivät kosketa kaikkia toimijoita samalla tavoin – taustalla vaikuttavat ilmiöt ovat kuitenkin jossain muodossa totta kaikkialla.

Talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmien kehittäminen

Vuoden 2019 aikana aloitettiin Talous- ja henkilöstöhallinnon kehittämishanke, joka jatkuu vuoden 2020 syyskuulle saakka. Hankkeessa tehdään esiselvitys Kirkon palvelukeskuksen (Kipa) osalta vaihtoehtoisista toimintamalleista ja niihin liittyvistä järjestelmätarpeista. Hankkeesta käytetään työnimeä ”Kipa 2”. Hanke toteutetaan yhteistyössä seurakuntien kanssa. Seurakuntien edustajat ovat mukana hankkeen työryhmissä ja ohjausryhmässä.

KPMG Oy:n vuonna 2018 laatimassa ICT-selvityksessä (Selvitys kirkon tietohallinnon organisatiosta, hankkeista ja kustannuksista) nousivat esiin Kipan toiminnan osalta seuraavat kolme mallia, jotka otetaan huomioon selvityksessä: 1) Kipasta tehdään talous- ja henkilöstöhallinnon yhteisten alustojen ja niihin liittyvien tukipalvelujen tarjoaja. Varsinainen henkilöstö- ja taloushallinnon operatiivinen toiminta tehdään seurakunnissa. 2) Kipan nykyistä toimintamallia kehitetään ja seurakunnista siirretään Kipan vastuulle enemmän tekemistä niin, että päällekkäinen työ saadaan vähenemään seurakunnissa siirtymällä tehokkaampaan palvelukeskusmallin käyttöön. 3) Henkilöstö- ja taloushallinnon palvelut kilpailutetaan kokonaispalveluna.

Hanke sisältää seuraavat kokonaisuudet: 1) henkilöstöhallinto, 2) toiminnanohjaus ja taloushallinto sekä 3) teknologia ja tietohallinnon prosessit. Toiminnanohjausjärjestelmien osalta selvitetään mahdollisuudet yhteneväiseen tietojärjestelmäarkkitehtuuriin. Teknologiaselvityksessä keskitytään käyttöoikeushallintajärjestelmän kehittämiseen.

Selvityksen nykytila-analyysi toteutetaan haastatteleamalla seurakuntien ja palvelukeskuksen asiantuntijoita. Haastattelujen tavoitteena löytää ne ongelmakohdat prosesseista, joissa tällä hetkellä on suurimmat haasteet. Haastatteluvaiheen tulosten perusteella käynnistetään markkinavuoropuhelu järjestelmä- ja palvelutuottajien kanssa. Tavoitteena on saada käsitys tarjolla olevista vaihtoehtoista ja näihin liittyvistä kustannuksista. Hanke ei sisällä vielä tässä vaiheessa järjestelmähankintoja.

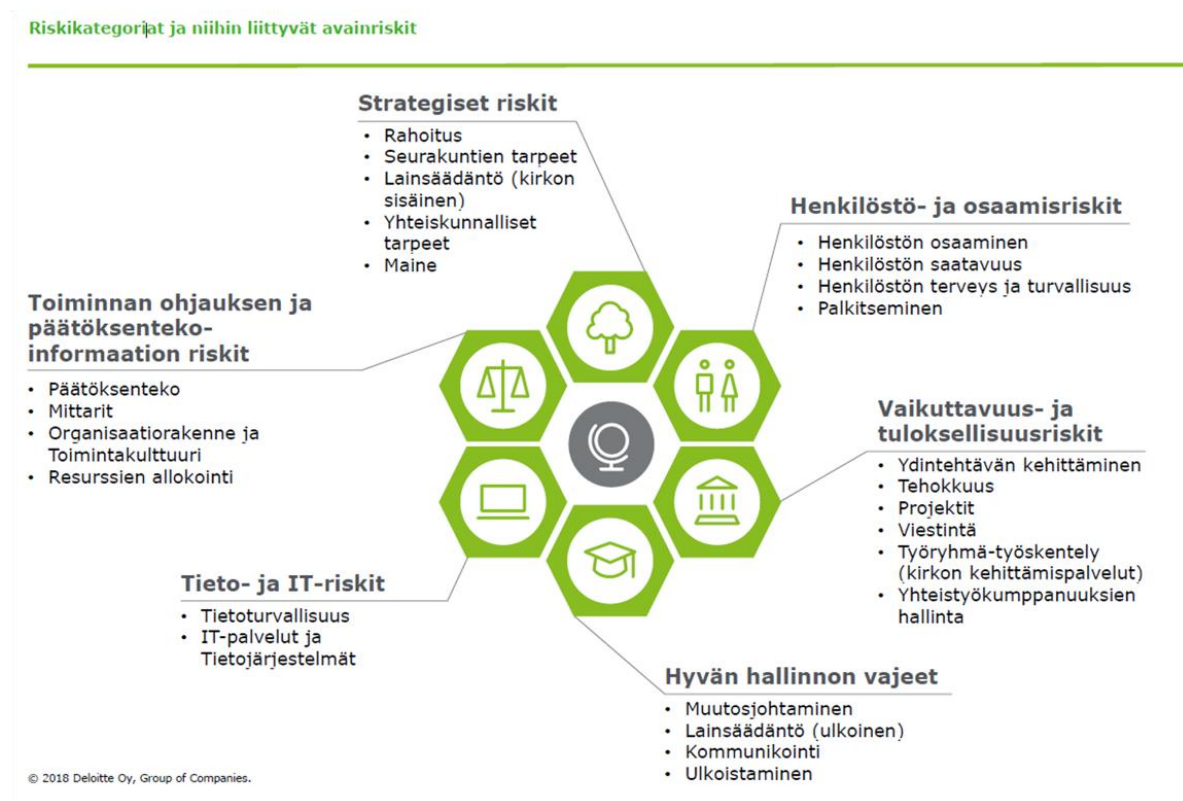
Hankkeen loppuraportti toimenpide-ehdotuksineen sisältyy Kirkon keskusrahaston vuosien 2021–2023 talous- ja toimintasuunnitelmaan, joka esitellään kirkolliskokoukselle marraskuussa 2020.

3.2 Riskienhallinta

Kirkkohallituksessa toteutettiin vuonna 2018 uusi riskianalyysi, jonka tavoitteena oli tunnistaa keskeisimmät Kirkkohallituksen tavoitteita uhkaavat avainriskit. Alla olevassa kuvassa on Kirkkohallituksen riskimalli. Tässä mallissa kuvataan nimenomaan Kirkkohallituksen toimintaan liittyviä avainriskejä, tästä syystä perinteisiä vahinkoriskejä ei ole avattu, vaikka niiden olemassaolo tiedostetaan. Perinteisiin vahinkoriskeihin on varauduttu vakuuttamalla.

Kirkon keskusrahaston pääasiallinen yhteistyökumppani vakuutusasioissa on Protector Vakuutus, jossa ovat pakolliset työtapaturma- ja ammattitautivakuutukset, vapaaehtoiset henkilövakuutukset sekä matkavakuutus. IF Vahinkovakuutus Oy hallinnoi Kirkon keskusrahaston ajoneuvo- ja liikennevakuutuksia, omaisuusvakuutuksia, metsävakuutusta, julkisyhteisön vastuuvakuutusta, julkisyhteisön hallinnon vastuuvakuutusta sekä potilasvakuutusta.

Kirkkohallituksen riskimalli

Hyvä riskienhallintakäytäntö edellyttää riskien ja riskienhallintakeinojen määrittämistä, riskien allokointia ja hajauttamista sekä seuranta. Riskienhallinnan toimenpiteiden suunnittelu ja täytäntöönpano on Kirkkohallituksen johtoryhmän vastuulla.

4. Taloudellinen tulos

4.1 Kirkon keskusrahaston tuloslaskelma 1.1.–31.12.2019

Tuloslaskelma (1000 eur)	TP2019	TP2018	Ero €	Ero%
Korvaukset	9 259	7 616	1 644	21,6 %
Myyntituotot	23	57	-34	-59,8 %
Maksutuotot	1 549	1 502	47	3,1 %
Vuokratuotot	347	421	-75	-17,7 %
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	1 071	1 687	-616	-36,5 %
Tuet ja avustukset	139	243	-104	-42,9 %
Sijoitustuotot	1 253	144	1 109	
Muut toimintatuotot	11 471	10 297	1 174	11,4 %
Toimintatuotot	25 112	21 967	3 146	14,3 %
Henkilöstökulut	-29 465	-29 285	-179	0,6 %
Palvelujen ostot	-16 899	-17 630	731	-4,1 %
Vuokratulot	-2 388	-2 521	133	-5,3 %
Aineet ja tarvikkeet	-1 572	-1 359	-212	15,6 %
Annetut avustukset	-15 779	-14 424	-1 355	9,4 %
Muut toimintakulut	-718	-642	-76	11,9 %
Toimintakulut	-66 820	-65 861	-959	-1,5 %
Siirto omakatteiseen rahastoon	-761	64	-825	
TOIMINTAKATE	-42 469	-43 831	1 362	3,1 %
Keskusrahastomaksut	41 048	42 349	-1 301	-3,1 %
Rahoitustuotot ja -kulut	1 812	267	1 545	
VUOSIKATE	392	-1 215	1 606	132,2 %
Poistot ja arvonalentumiset	-2 655	-6 135	3 480	56,7 %
TILIKAUDEN TULOS	-2 264	-7 350	5 086	69,2 %
Rahastojen lisäys (+) tai vähennys (-)		-174	174	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-2 264	-7 524	5 260	69,9 %

4.2 Kirkon keskusrahaston tase 1.1.–31.12.2019

Tase (1000 eur)	TP2019	TP2018	Ero €	Ero %
Aineettomat oikeudet	2 507	6 473	-3 965	-61,3 %
Aineettomat hyödykkeet	2 507	6 473	-3 965	-61,3 %
Maa- ja vesialueet	177	204	-27	-13,1 %
Rakennukset	6 913	7 217	-305	-4,2 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet	48	72	-24	-33,8 %
Koneet ja kalusto	485	844	-359	-42,6 %
Aineelliset hyödykkeet	7 622	8 337	-715	-8,6 %
Osakkeet ja osuudet	44 677	45 709	-1 032	-2,3 %
Sijoitukset	44 677	45 709	-1 032	-2,3 %
PYSYVÄT VASTAAVAT	54 807	60 519	-5 712	-9,4 %
Muut toimeksiantojen varat	2 036	1 905	132	6,9 %
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	2 036	1 905	132	6,9 %
Pitkäaikaiset saamiset	463	485	-22	-4,6 %
Lyhytaikaiset saamiset	2 326	2 586	-260	-10,1 %
Saamiset	2 789	3 071	-283	-9,2 %
Osakkeet ja osuudet	35 320	37 250	-1 930	-5,2 %
Muut arvopaperit	11 591	7 449	4 142	55,6 %
Rahoitusarvopaperit	46 911	44 699	2 212	4,9 %
Rahat ja pankkisaamiset	10 565	9 300	1 265	13,6 %
VAIHTUVAT VASTAAVAT	60 265	57 070	3 195	5,6 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	117 109	119 494	-2 385	-2,0 %
Peruspääoma	58 935	57 753	1 182	2,0 %
Muut omat rahastot	0	553	-553	-100,0 %
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	40 718	50 846	-10 129	-19,9 %
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-2 264	-7 524	5 260	-69,9 %
Oma pääoma	97 389	101 629	-4 240	-4,2 %
Toimeksiantojen pääomat	2 036	1 905	132	6,9 %
Vieras pääoma	17 683	15 960	1 723	10,8 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	117 109	119 494	-2 385	-2,0 %

4.4 Rahoituslaskelma 1.1.–31.12.2019

Rahoituslaskelma (eur)	2018	2019	TA 2019
Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta			
Tulorahoitus			
Vuosikate	-1 214 715	391 686	-6 965 000
Tulorahoituksen korjauserät		-25 275	*
Yhteensä	-1 214 715	366 411	-6 965 000
Investoinnit			
Pysyvien vastaavien myyntitulot		52 000	*
Investointimenot	4 677 657	4 680 019	-1 460 000
Poistot	-6 135 178	-2 655 390	
Myydyn maa-alueen hankinta-arvo		-26 725	*
Poiston arvonalennus		-2 605 171	**
<i>Investointimeno oikaistuna poistoilla</i>	-1 457 522	-607 268	
Sijoitukset	210 000	1 031 867	
Yhteensä	-1 247 522	476 599	-1 460 000
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	-2 462 237	843 010	-8 425 000
Rahoitustoiminnan rahavirta			
Lainakannan muutokset			
Lyhytaikaisten velkojen muutos	-3 404 076	1 722 514	***
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Pitkäaikaisten saamisten muutos	24 448	22 448	
Lyhytaikaisten saamisten muutos	5 674 988	260 353	****
Muut maksuvalmiuden muutokset	-18 991	629 298	
Yhteensä	5 680 445	912 099	
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	2 276 369	2 634 613	
Rahavarojen muutos	-185 868	3 477 623	1 112 000
Rahavarat 31.12.			
Rahat ja pankkisaamiset	9 299 855	10 565 347	
Rahoitusarvopaperit	44 699 242	46 911 374	
Yhteensä	53 999 097	57 476 721	45 574 000
Rahavarat 1.1.			
Rahat ja pankkisaamiset	9 946 358	9 299 855	
Rahoitusarvopaperit	44 238 607	44 699 242	
Yhteensä	54 184 965	53 999 097	53 999 000
Rahavarojen muutos	-185 868	3 477 623	-8 425 000

* Lapuan kapitulin kiinteistön myynti.

** Virhe käyttöomaisuuden konversiossa v.2014.

*** Vuonna 2018 tuloutettiin maksamattomia rakennusavustuksia.

**** Avointen saatavien muutokset vuonna 2018 (keskusrahastomaksut ja Kirkon palvelukeskuksen palvelumaksut).

4.5 Kirkkohallituksen esitys tuloksen käsittelystä

Kirkon keskusrahaston tilikauden tulos muodostuu kahdesta osasta, kirkon yhteisen toiminnan tulos ja Kirkon palvelukeskuksen tulos.

Kirkkohallitus esittää, että Kirkon keskusrahaston tilikauden tulos käsitellään seuraavasti:

Tilikauden alijäämä -2 263 704,56

Tilikauden alijäämä kirjataan oman pääoman vähennykseksi edellisten tilikausien yli-/alijäämään.

5. Liitetiedot

Investoinnit.....	30
Kirkon keskusrahaston tuloslaskelma ja toteumavertailu 1.1.–31.12.2019	31
Kirkon yhteisen toiminnan tuloslaskelma ja toteumavertailu 1.1.–31.12.2019	32
Kirkon palvelukeskuksen tuloslaskelma ja toteumavertailu 1.1.–31.12.2019	33
Turun arkkihiippakunta	34
Tampereen hiippakunta	35
Oulun hiippakunta	36
Mikkelin hiippakunta	37
Porvoon hiippakunta	38
Kuopion hiippakunta	39
Lapuan hiippakunta	40
Helsingin hiippakunta	41
Espoon hiippakunta	42
Tilinpäätöksen laatimista koskevat periaatteet	43
Kirkon keskusrahaston henkilöstökulut	44
Avustukset seurakunnille	44
Tilintarkastajien palkkiot	46
Poistosuunnitelma	47
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet sekä poistot	48
Arvopapereiden kirjanpitoarvojen ja markkina-arvojen erotus.....	49
Saamiset ja velat.....	50
Oman pääoman muutos.....	51
Omistukset muissa yrityksissä	53
Vastuositoumukset.....	53
Luettelo kirjanpidosta ja aineistosta	55
Kirjanpidon tositelajit	55

Investoinnit

Kirkon keskusrahaston investoinnit:

Kirkon keskusrahasto (1000 euroa)	2018	TA 2019	2019	2019 ylitys/alitus TP-TA
Kirkkohallitus	1 179	1 310	471	-839
Kiinteistöt			25	25
Käyttöomaisuusosakkeet				0
Kalusto	112	110	14	-96
Tietojärjestelmät*	1 067	1 200	432	-768
Hiippakunnat	278	200	137	-63
Kiinteistöt	264	100	119	19
Kalusto	14	100	18	-82
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	1 457	1 510	608	-902

* ICT-investoinnit ovat muuttuneet pääosin palveluhankinnoiksi.

Kirkon keskusrahaston tuloslaskelma ja toteumavertailu 1.1.–31.12.2019

Tuloslaskelma (1000 €)	TP2019	TA2019	TP2018
Korvaukset	9 259	9 142	7 616
Myyntituotot	23	10	57
Maksutuotot	1 549	1 475	1 502
Vuokratuotot	347	349	421
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	1 071	1 227	1 687
Tuet ja avustukset	139	243	243
Sijoitustuotot	1 253	715	144
Muut toimintatuotot	11 471	9 723	10 297
Toimintatuotot	25 112	22 883	21 967
Henkilöstökulut	-29 465	-30 373	-29 285
Palkat ja palkkiot	-23 059	-22 890	-22 700
Henkilösivukulut	-6 775	-7 495	-6 849
Henkilökulujen oikaisuerät	369	12	263
Palvelujen ostot	-16 899	-18 369	-17 630
Vuokratulut	-2 388	-2 424	-2 521
Aineet ja tarvikkeet	-1 572	-987	-1 359
Annetut avustukset	-15 779	-16 807	-14 424
Muut toimintakulut	-718	-828	-642
Toimintakulut	-66 820	-69 788	-65 861
Siirto omakatteiseen rahastoon	-761	-918	64
TOIMINTAKATE	-42 469	-47 823	-43 831
Keskusrahastomaksut	41 048	41 200	42 349
Rahoitustuotot ja -kulut	1 812	-342	267
VUOSIKATE	392	-6 965	-1 215
Poistot ja arvonalentumiset	-2 655	-2 700	-6 135
TILIKAUDEN TULOS	-2 264	-9 665	-7 350
Rahastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	0	-10	-174
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-2 264	-9 675	-7 524

* Omakatteisten rahastojen sijoitustuottoja 761 000 euroa siirrettiin omakatteisiin rahastoihin. Arvonale-
nuksen palautuksia vuodelta 2018 oli 447 368 euroa ja uusia arvonalennuksia 31.12.2019 oli 156 357.

** Rahoitustuottoihin ja -kuluihin sisältyy arvomuutoksia nettomäärältään n. 1 milj. euroa.

Kirkon yhteisen toiminnan tuloslaskelma ja toteumavertailu 1.1.–31.12.2019

Tuloslaskelma (1000 Eur)	TP 2019	TA 2019	TP2018
Korvaukset	9 259	9 142	7 616
Myyntituotot	23	10	56
Maksutuotot	1 549	1 475	1 502
Vuokratuotot	331	349	408
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	1 071	1 227	1 687
Tuet ja avustukset	105	243	215
Sijoitustuotot	1 253	715	144
Muut toimintatuotot	2 118	1 085	1 555
Sisäiset tuotot	650	534	838
Toimintatuotot	16 360	14 779	14 021
Henkilöstökulut	-24 896	-25 403	-24 752
Palkat ja palkkiot	-19 470	-19 462	-19 194
Henkilösivukulut	-5 717	-5 952	-5 772
Henkilökulujen oikaisuerät	291	12	214
Palvelujen ostot	-14 101	-15 514	-14 752
Palvelun ostot - sisäiset	-372	-252	-544
Vuokratulut	-1 936	-1 959	-2 076
Aineet ja tarvikkeet	-1 514	-921	-1 192
Annetut avustukset	-15 779	-16 807	-14 424
Muut toimintakulut	-716	-828	-639
Toimintakulut	-59 314	-61 684	-58 379
Siirto omakatteiseen rahastoon	-761	-918	64
TOIMINTAKATE	-43 714	-47 823	-44 294
Keskusrahastomaksut	41 048	41 200	42 349
Rahoitustuotot ja -kulut	1 812	-342	267
VUOSIKATE	-854	-6 965	-1 678
Poistot ja arvonalentumiset	-2 655	-2 700	-4 486
TILIKAUDEN TULOS	-3 509	-9 665	-6 164
Rahastojen lisäys (+) tai vähennys (-)		-10	-174
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-3 509	-9 675	-6 338

Kirkon palvelukeskuksen tuloslaskelma ja toteumavertailu 1.1.–31.12.2019

Tuloslaskelma (1000 eur)	TP2019	TA 2019	TP2018
Myyntituotot	0	0	1
Maksutuotot	0	0	0
Vuokratuotot	15	0	14
Tuet ja avustukset	33	0	28
Muut toimintatuotot	9 354	8 638	8 742
Sisäiset tuotot	243	232	217
Toimintatuotot	9 645	8 870	9 001
Henkilöstökulut	-4 569	-4 970	-4 533
Palkat ja palkkiot	-3 589	-3 427	-3 506
Henkilösivukulut	-1 058	-1 543	-1 077
Henkilökulujen oikaisuerät	78	0	49
Palvelujen osto	-2 798	-2 855	-2 878
Palvelun ostot - sisäiset	-521	-530	-511
Vuokrakulut	-452	-465	-445
Aineet ja tarvikkeet	-58	-50	-167
Muut toimintakulut	-2	0	-3
Toimintakulut	-8 400	-8 870	-8 538
TOIMINTAKATE	1 245	0	463

Turun arkkihiippakunta

Turun arkkihiippakunnassa oli vuonna 2019 yhteensä 51 seurakuntaa. Tuomiokapitulin henkilöstömäärä 31.12.2019 oli 12 vakituista ja 3 määräaikaista työntekijää. Arkkihiippakunnan vuoden 2019 talousarvion sitovuustaso oli toimintakate, yhteensä 1 830 200 euroa. Vuoden 2019 toteutuma oli 1 766 001,89 euroa (noin 96,5 %).

Turun arkkihiippakunnan talousarvion 2019 toteutuminen

	TP edellinen vuosi 2018	TA kuluva 2019	Toteuma 2019	Yli-ali	T-%	TP2018- TP2019
<i>Toimintatuotot</i>	108 759,01	63 700,00	63 829,59	-129,59	-100,2	-41,30 %
Korvaukset	34 838,17					
Maksutuotot	34 874,26	40 700,00	36 802,60	3 897,40	-90,4	5,50 %
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	25 147,81	20 000,00	20 382,93	-382,93	-101,9	-18,90 %
Tuet ja avustukset	12 431,25	3 000,00	5 699,06	-2 699,06	-190	-54,20 %
Muut toimintatuotot	266,99					
Sisäiset tuotot	1 200,53		945	-945	0	-21,30 %
<i>Toimintakulut</i>	-1 904 717,21	-1 893 900,00	-1 829 831,48	-64 068,52	-96,6	-3,90 %
Henkilöstökulut	-1 338 814,92	-1 315 500,00	-1 307 229,44	-8 270,56	-99,4	-2,40 %
Palkat ja palkkiot	-1 039 247,24	-1 006 200,00	-1 009 006,14	2 806,14	-100,3	-2,90 %
Henkilösivukulut	-317 180,87	-312 300,00	-299 750,28	-12 549,72	-96	-5,50 %
Henkilöstökulujen oikaisuerät	17 613,19	3 000,00	1 526,98	1 473,02	-50,9	-91,30 %
Palvelujen ostot	-345 054,21	-331 900,00	-337 554,48	5 654,48	-101,7	-2,20 %
Palvelun ostot - sisäiset	-5 556,30		-2 819,50	2 819,50	0	-49,30 %
Vuokrakulut	-128 557,56	-127 500,00	-117 731,72	-9 768,28	-92,3	-8,40 %
Aineet ja tarvikkeet	-64 215,93	-51 300,00	-55 446,38	4 146,38	-108,1	-13,70 %
Ostot tilikauden aikana	-64 215,93	-51 300,00	-55 446,38	4 146,38	-108,1	-13,70 %
Annetut avustukset	-17 882,04	-67 500,00	-8 889,96	-58 610,04	-13,2	-50,30 %
Muut toimintakulut	-4 636,25	-200	-160	-40	-80	-96,50 %
TOIMINTAKATE	-1 795 958,20	-1 830 200,00	-1 766 001,89	-64 198,11	-96,5	-1,70 %

Turun arkkihiippakunta, hiippakuntavaltuuston jäsenet 2016–2020

Maallikkojäsenet: Anttoora Marjo, Heikkilä Martti, Knuutila Seppo, Korhonen Mari, Korpela Simo, Laato Anni Maria, Myllykoski Sonja, Nurmio Merja, Rantala Anniina, Raunio Eevi, Rinne Jorma, Saine Harri, Sulo Lasse, Viitaniemi Annikka

Pappisjäsenet: Ahola Miika, Auvinen Ville, Jaakkola Pasi, Järnfors Sari, Kajala Laura, Kaukinen Irina, Vesti Aino

Tampereen hiippakunta

Tampereen hiippakunnassa oli vuonna 2019 yhteensä 43 seurakuntaa. Tuomiokapitulin henkilöstömäärä 31.12.2019 oli 9 vakituista ja 3 määräaikaista työntekijää. Talousarviossa suunniteltuna oli vähentää henkilökuntaa (1,1 htv), luopua toimitiloista ja hajasijoittaa palvelut kolmeen maakuntaan (Pirkanmaa, Kanta-Häme ja Päijät-Häme). Tampereen hiippakunnan vuoden 2019 talousarvion sitovuustaso oli toimintakate, yhteensä 1 353 800 euroa. Vuoden 2019 toteutuma oli 1 263 425,14 euroa (noin 93,3%).

Tampereen hiippakunnan talousarvion 2019 toteutuminen

	TP edellinen vuosi 2018	TA kuluva 2019	Toteuma 2019	Yli-ali	T-%	TP2018 - TP2019
<i>Toimintatuotot</i>	131 169,05	61 000,00	48 996,16	12 003,84	-80,3	-62,60 %
Korvaukset	34 838,17					
Myyntituotot			50	-50	0	
Maksutuotot	70 850,20	38 000,00	33 247,91	4 752,09	-87,5	-53,10 %
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	11 945,16	20 000,00	12 407,00	7 593,00	-62	3,90 %
Tuet ja avustukset	2 510,50	3 000,00	2 973,75	26,25	-99,1	18,50 %
Muut toimintatuotot	10 030,02					
Sisäiset tuotot	995		317,5	-317,5	0	-68,10 %
<i>Toimintakulut</i>	-1 589 484,13	-1 414 800,00	-1 312 421,30	-102 378,70	-92,8	-17,40 %
Henkilöstökulut	-1 068 350,39	-989 100,00	-945 090,91	-44 009,09	-95,6	-11,50 %
Palkat ja palkkiot	-829 641,32	-742 100,00	-727 885,11	-14 214,89	-98,1	-12,30 %
Henkilösivukulut	-238 709,07	-247 000,00	-217 205,80	-29 794,20	-87,9	-9,00 %
Palvelujen ostot	-307 685,07	-264 600,00	-269 207,18	4 607,18	-101,7	-12,50 %
Palvelun ostot - sisäiset	-5 035,06	-6 500,00	-1 292,00	-5 208,00	-19,9	-74,30 %
Vuokrakulut	-118 035,60	-50 000,00	-9 992,40	-40 007,60	-20	-91,50 %
Aineet ja tarvikkeet	-28 838,02	-53 300,00	-37 557,74	-15 742,26	-70,5	30,20 %
Ostot tilikauden aikana	-28 838,02	-53 300,00	-37 557,74	-15 742,26	-70,5	30,20 %
Annetut avustukset	-60 433,19	-50 000,00	-48 398,05	-1 601,95	-96,8	-19,90 %
Muut toimintakulut	-1 106,80	-1 300,00	-883,02	-416,98	-67,9	-20,20 %
TOIMINTAKATE	-1 458 315,08	-1 353 800,00	-1 263 425,14	-90 374,86	-93,3	-13,40 %

Tampereen hiippakunta, hiippakuntavaltuuston jäsenet 2016–2020

Maallikkojäsenet: Alajoki Asko, Huusari Hannu, Immonen Anna-Kaisa, Koivula Timo, Laaksonen Pertti, Lipponen Varpu, Lähde Joni, Niemenmaa Marjo, Ojansuu-Kaunisto Kirsi, Pura Veli-Matti, Roto Colette, Saksala Antero, Setälä Unto, Vanhanen Sakari

Pappisjäsenet: Aikasalo Päivi, Kempainen Jari, Lassila Mirja, Lehdeskoski Elina, Pelkonen Heikki, Ruusukallio Ulla, Rätty Lasse

Oulun hiippakunta

Oulun hiippakunnassa oli vuonna 2019 yhteensä 60 seurakuntaa. Tuomiokapitulin henkilöstömäärä 31.12.2019 oli 15 vakituista ja 2 määräaikaista työntekijää. Taloussuunnittelukaudella korostuu talouden säästötoimenpiteet mahdollisine henkilöstövaikutuksineen. Oulun hiippakunnan vuoden 2019 talousarvion sitovuustaso oli toimintakate, yhteensä 1 605 417 euroa. Vuoden 2019 toteutuma oli 1 612 264,26 euroa (noin 100,4 %).

Oulun hiippakunnan talousarvion 2019 toteutuminen

	TP edellinen vuosi 2018	TA kuluva 2019	Toteuma 2019	Yli-ali	T-%	TP2018- TP2019
<i>Toimintatuotot</i>	447 021,46	80 000,00	281 165,70	-201 165,70	-351,5	-37,10 %
Korvaukset	85 985,17		90 854,02	-90 854,02	0	5,70 %
Maksutuotot	44 551,00	44 000,00	96 423,18	-52 423,18	-219,1	116,40 %
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	23 685,86	25 000,00	19 710,68	5 289,32	-78,8	-16,80 %
Tuet ja avustukset	119 972,71	8 000,00	7 838,66	161,34	-98	-93,50 %
Muut toimintatuotot	68 352,28	3 000,00	62 059,16	-59 059,16	-2 068,60	-9,20 %
Sisäiset tuotot	104 474,44		4 280,00	-4 280,00	0	-95,90 %
<i>Toimintakulut</i>	-1 998 816,38	-1 685 417,00	-1 893 429,96	208 012,96	-112,3	-5,30 %
Henkilöstökulut	-1 234 542,53	-1 032 867,00	-1 210 171,53	177 304,53	-117,2	-2,00 %
Palkat ja palkkiot	-952 466,87	-782 867,00	-944 581,65	161 714,65	-120,7	-0,80 %
Henkilösivukulut	-286 900,86	-250 000,00	-279 456,23	29 456,23	-111,8	-2,60 %
Henkilöstökulujen oikaisuerät	4 825,20		13 866,35	-13 866,35	0	187,40 %
Palvelujen ostot	-528 451,46	-512 550,00	-518 864,21	6 314,21	-101,2	-1,80 %
Palvelun ostot - sisäiset	-4 537,12		-4 307,00	4 307,00	0	-5,10 %
Vuokrakulut	-58 185,89	-18 300,00	-28 555,84	10 255,84	-156	-50,90 %
Aineet ja tarvikkeet	-92 466,37	-52 200,00	-79 884,87	27 684,87	-153	-13,60 %
Ostot tilikauden aikana	-92 466,37	-52 200,00	-79 884,87	27 684,87	-153	-13,60 %
Annetut avustukset	-69 973,43	-68 000,00	-22 166,61	-45 833,39	-32,6	-68,30 %
Muut toimintakulut	-10 659,58	-1 500,00	-29 479,90	27 979,90	-1 965,30	176,60 %
TOIMINTAKATE	-1 551 794,92	-1 605 417,00	-1 612 264,26	6 847,26	-100,4	3,90 %

Oulun hiippakunta, hiippakuntavaltuuston jäsenet 2016–2020

Maallikkojäsenet: Hekkala Markku, Kantola Marja, Kemppainen Elina, Kivioja Arto, Kulpakko Aino, Lahti Liisa, Lampela Ritva, Paananen Aino, Pouke Eeva, Salo Heikki, Savela Antti, Taskila Matti, Vuollet Marja-Leena

Pappisjäsenet: Helomaa Seija, Lautamo Aki, Lindström Mirja-Liisa, Oikarinen Erja, Sirviö Jouni, Tirola Kaija, Törmänen Tuomo

Saamelaisten edustaja: Magga Ulla-Maarit

Mikkelin hiippakunta

Mikkelin hiippakunnassa oli vuonna 2019 yhteensä 32 seurakuntaa. Tuomiokapitulin henkilöstömäärä 31.12.2019 oli 14 vakituista työntekijää. Taloussuunnittelukaudella varaudutaan hiippakuntarajojen tarkistukseen. Hiippakunnan talouteen tulevat vaikuttamaan väestön vanheneminen, poismuutto ja kirkosta eroaminen, joihin vuoden 2019 aikana oli tavoitteena varautua. Mikkelin hiippakunnan vuoden 2019 talousarvion sitovuustaso oli toimintakate, yhteensä 1 259 800 euroa. Vuoden 2019 toteutuma oli 1 245 061,01 euroa (noin 98,8 %).

Mikkelin hiippakunnan talousarvion 2019 toteutuminen

	TP edellinen vuosi 2018	TA kuluva 2019	Toteuma 2019	Yli-ali	T-%	TP2018- TP2019
<i>Toimintatuotot</i>	90 824,69	139 740,00	43 753,42	95 986,58	-31,3	-51,8 %
Korvaukset	34 838,17					
Maksutuotot	51 936,25	47 740,00	35 311,82	12 428,18	-74	-32,0 %
Tuet ja avustukset	2 973,75	92 000,00	2 973,75	89 026,25	-3,2	0,0 %
Muut toimintatuotot	876,52		5 055,85	-5 055,85	0	476,8 %
Sisäiset tuotot	200		412	-412	0	
<i>Toimintakulut</i>	-1 295 191,47	-1 399 540,00	-1 288 814,43	-110 725,57	-92,1	-0,5 %
Henkilöstökulut	-1 014 402,02	-1 062 400,00	-1 025 564,13	-36 835,87	-96,5	1,1 %
Palkat ja palkkiot	-776 860,03	-810 900,00	-796 341,91	-14 558,09	-98,2	2,5 %
Henkilösivukulut	-237 620,29	-251 500,00	-234 192,87	-17 307,13	-93,1	-1,4 %
Henkilöstökulujen oikaisuerät	78,3		4 970,65	-4 970,65	0	
Palvelujen ostot	-220 945,39	-231 140,00	-208 943,41	-22 196,59	-90,4	-5,4 %
Palvelun ostot - sisäiset	-2 782,26		-1 330,00	1 330,00	0	-52,2 %
Aineet ja tarvikkeet	-28 695,65	-33 200,00	-30 998,21	-2 201,79	-93,4	8,0 %
Ostot tilikauden aikana	-28 695,65	-33 200,00	-30 998,21	-2 201,79	-93,4	8,0 %
Annetut avustukset	-27 168,96	-71 800,00	-20 902,00	-50 898,00	-29,1	-23,1 %
Muut toimintakulut	-1 197,19	-1 000,00	-1 076,68	76,68	-107,7	-10,1 %
TOIMINTAKATE	-1 204 366,78	-1 259 800,00	-1 245 061,01	-14 738,99	-98,8	3,4 %

Mikkelin hiippakunta, hiippakuntavaltuuston jäsenet 2016–2020

Maallikkojäsenet: Eerola Seppo, Järvinen Hilda, Kekkonen Helena, Kurttila Outi, Mynttinen Rauni, Nousiainen Marja Sisko, Peura Eija, Pietarila Vuokko, Pyötsiä Johanna, Pöyhönen Ilkka, Rasmus Risto, Siikavirta Pekka, Suutari Simo, Valkeapää Pirjo

Pappisjäsenet: Aurén Vesa, Hasanen Juha, Lehtinen Mirva, Pehkonen-Suoranta Kaisa-Liisa, Perälä Matti, Ukkonen Hilveliisa, Wirtanen Mikko

Porvoon hiippakunta

Porvoon hiippakunnassa oli vuonna 2019 yhteensä 53 seurakuntaa sekä Suomen saksalainen seurakunta ja Olaus Petri -seurakunta. Tuomiokapitulin henkilöstömäärä 31.12.2019 oli 14 vaki-
tuista ja 2 määräaikaista työntekijää. Porvoon hiippakunnan vuoden 2019 talousarvion sitovuus-
taso oli toimintakate, yhteensä 1 583 321 euroa. Vuoden 2019 toteutuma oli 1 590 976,83 euroa
(noin 100,5 %).

Porvoon hiippakunnan talousarvion 2019 toteutuminen

	TP edellinen vuosi 2018	TA 2019	Toteuma 2019	Yli-ali	TOT -%	TP2018- TP2019
Toimintatuotot	251 134,76	80 500,00	119 621,24	-39 121,24	-148,6	-52,4 %
Korvaukset	34 838,17	0	4 110,87	-4 110,87	0	-88,2 %
Maksutuotot	81 536,27	50 000,00	100 038,11	-50 038,11	-200,1	22,7 %
Vuokratuotot			6 413,80	-6 413,80	0	
Kolehdit, keräykset ja lah- joitusvarat	7 530,36	23 000,00		23 000,00		
Tuet ja avustukset		2 500,00		2 500,00		
Muut toimintatuotot	5 209,46	5 000,00	8 742,54	-3 742,54	-174,9	67,8 %
Sisäiset tuotot	122 020,50	0	315,92	-315,92	0	-99,7 %
Toimintakulut	-1 822 863,73	-1 663 821,00	-1 710 598,07	46 777,07	-102,8	-6,2 %
Henkilöstökulut	-1 036 805,53	-1 070 200,00	-1 011 930,90	-58 269,10	-94,6	-2,4 %
Palkat ja palkkiot	-797 838,27	-821 000,00	-795 999,16	-25 000,84	-97	-0,2 %
Henkilösivukulut	-242 190,19	-249 200,00	-232 810,73	-16 389,27	-93,4	-3,9 %
Henkilöstökulujen oikai- suerät	3 222,93		16 878,99	-16 878,99	0	
Palvelujen ostot	-265 433,02	-246 900,00	-331 182,96	84 282,96	-134,1	24,8 %
Palvelun ostot - sisäiset	-5 661,86	-3 000,00	-1 060,00	-1 940,00	-35,3	-81,3 %
Vuokrakulut	-349 612,86	-205 121,00	-206 403,25	1 282,25	-100,6	-41,0 %
Aineet ja tarvikkeet	-85 534,37	-68 400,00	-80 451,62	12 051,62	-117,6	-5,9 %
Ostot tilikauden aikana	-85 534,37	-68 400,00	-80 451,62	12 051,62	-117,6	-5,9 %
Annetut avustukset	-79 427,00	-70 000,00	-78 440,37	8 440,37	-112,1	-1,2 %
Muut toimintakulut	-389,09	-200	-1 128,97	928,97	-564,5	190,2 %
TOIMINTAKATE	-1 571 728,97	-1 583 321,00	-1 590 976,83	7 655,83	-100,5	1,2 %

Porvoon hiippakunta, hiippakuntavaltuuston jäsenet 2016–2020

Maallikkojäsenet: Beijar Christian (Ålands representant), Björkman Susanne, Björkman-Nystén Nina, Björkstrand Daniel, Helander Gunnel, Ismark Anita, Juslin-Sandin Heidi, Långbacka Hedvig, Lärka Anna-Karin, Näse Gun-Maj, Sjöbacka Kristian, Snellman Hans, Victorzon Olle, Wikström Anders

Pappisjäsenet: Bäck Mia, Englund Catharina, Fernström Stig-Olof, Heikel-Nyberg Monica, Häggblom Albert, Jern Siv, Wilén Fred

Kuopion hiippakunta

Kuopion hiippakunnassa oli vuonna 2019 yhteensä 52 seurakuntaa. Tuomiokapitulin henkilöstömäärä 31.12.2019 oli 12 vakituista ja 3 määräaikaista työntekijää. Kaksi vankiladiakonia työskentelee Pelson ja Naarajärven vankiloissa. Hiippakunta kuuluu taloudellisesti haasteelliseen Itä-Suomeen, jossa väestön ikääntyminen ja muuttoliike vaikuttavat seurakuntien talouteen. Taloussuunnittelukauden yhtenä tavoitteena on sopeuttaa toiminta talouden resursseihin. Kuopion hiippakunnan vuoden 2019 talousarvion sitovuustaso oli toimintakate, yhteensä 1 438 600 euroa. Vuoden 2019 toteutuma oli 1 397 792,42 euroa (noin 97,2 %).

Kuopion hiippakunnan talousarvion 2019 toteutuminen

	TP edellinen vuosi 2018	TA kuluva 2019	Toteuma 2019	Yli-ali	T-%	TP2018- TP2019
<i>Toimintatuotot</i>	89 760,93	83 900,00	88 165,64	-4 265,64	-105,1	-1,8 %
Korvaukset	34 838,17					
Maksutuotot	28 859,91	65 900,00	55 610,87	10 289,13	-84,4	92,7 %
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	22 538,84	16 000,00	8 559,72	7 440,28	-53,5	-62,0 %
Tuet ja avustukset	2 745,00	2 000,00	2 516,25	-516,25	-125,8	-8,3 %
Muut toimintatuotot	279,01		21 398,80	-21 398,80	0,0	
Sisäiset tuotot	500,00		80,00	-80,00	0,0	
<i>Toimintakulut</i>	-1 357 600,15	-1 522 500,00	-1 485 958,06	-36 541,94	-97,6	9,5 %
Henkilöstökulut	-961 769,40	-1 022 000,00	-1 010 170,90	-11 829,10	-98,8	5,0 %
Palkat ja palkkiot	-739 304,84	-778 800,00	-779 191,70	391,70	-100,1	5,4 %
Henkilösivukulut	-225 988,74	-243 200,00	-230 979,20	-12 220,80	-95,0	2,2 %
Henkilöstökulujen oikaisuerät	3 524,18					
Palvelujen ostot	-229 907,99	-296 100,00	-312 180,29	16 080,29	-105,4	35,8 %
Palvelun ostot - sisäiset	-3 590,26	-4 500,00	-6 028,00	1 528,00	-134,0	67,9 %
Vuokrakulut	-68 070,56	-72 500,00	-69 616,65	-2 883,35	-96,0	2,3 %
Aineet ja tarvikkeet	-29 532,89	-56 500,00	-34 962,73	-21 537,27	-61,9	18,4 %
Ostot tilikauden aikana	-29 532,89	-56 500,00	-34 962,73	-21 537,27	-61,9	18,4 %
Annetut avustukset	-64 351,80	-70 000,00	-52 552,49	-17 447,51	-75,1	-18,3 %
Muut toimintakulut	-377,25	-900,00	-447,00	-453,00	-49,7	18,5 %
TOIMINTAKATE	-1 267 839,22	-1 438 600,00	-1 397 792,42	-40 807,58	-97,2	10,2 %

Kuopion hiippakunta, hiippakuntavaltuuston jäsenet 2016–2020

Maallikkojäsenet: Alanen Heikki, Hurskainen Timo, Huttunen Markku, Ketonen Matti, Kokkonen Leena, Kosonen Pekka, Kovanen Mirja, Mikkola Jaakko, Niiranen Pekka, Pulkkinen Marjatta, Sutinen Anton, Väistö Eevi, Välimäki Tarja, Yrjänä Sakari

Pappisjäsenet: Hakulinen Riikka, Oikarinen Esa, Parkkinen Nuusa, Pursiainen Raili, Romo Salla, Suutari Timo, Törmälä Anssi

Lapuan hiippakunta

Lapuan hiippakunnassa oli vuonna 2019 yhteensä 44 seurakuntaa. Tuomiokapitulin henkilöstömäärä 31.12.2019 oli 15 vakituista ja 1 määräaikainen työntekijä. Tuomiokapituli hallinnoi kuntoutussihteerin virkaa (maksaja Kirkon eläkerahasto) ja liikuntapapin virkaa (maksaja Kuortaneen urheiluoipisto). Talousarviossa tuomiokapituli esitti tavoitteeksi toiminnan ja resurssien sopeuttamisen, tasapainoisen talouden ja suunniteltujen henkilöstövähennysten toteutumisen täysimääräisesti kevään 2019 aikana. Tuomiokapitulin kustannusrakennetta rasittaa toimitilatilanne. Lapuan hiippakunnan vuoden 2019 talousarvion sitovuustaso oli toimintakate, yhteensä 1 461 920 euroa. Vuoden 2019 toteutuma oli 1 507 220,64 euroa (noin 103,1 %); toimintakulut toteutuivat lähes suunnitellulla tasolla, mutta toimintatuottojen kertymä oli suunniteltua alhaisempi (toteutuma noin 75,2 %). Tämä johtui kurssien kysynnän vähentymisestä. Toimitilakustannukset ylittivät talousarviossa esitetyn selvästi. Tähän vaikutti olennaisesti Lapuan tuomiokapitulin vanhojen tilojen myynti. Tiloissa säilytetty saastunut arkisto digitoitiin, josta aiheutui noin 70 000 euron kertaluonteiset kustannukset.

Lapuan hiippakunnan talousarvion 2019 toteutuminen

	TP edellinen vuosi 2018	TA kuluva 2019	Toteuma 2019	Yli-ali	T-%	TP2018- TP2019
<i>Toimintatuotot</i>	218 237,20	150 280,00	113 019,47	37 260,53	-75,2	-48,2 %
Korvaukset	34 838,17					
Myyntituotot	10					
Maksutuotot	153 095,44	120 000,00	85 577,35	34 422,65	-71,3	-44,1 %
Vuokratuotot	4 255,32	4 280,00	4 255,32	24,68	-99,4	
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	22 956,87	26 000,00	21 922,97	4 077,03	-84,3	-4,5 %
Tuet ja avustukset	658,78		200	-200		-69,6 %
Muut toimintatuotot	8,79					
Sisäiset tuotot	2 413,83		1 063,83	-1 063,83		-55,9 %
<i>Toimintakulut</i>	-1 701 638,12	-1 612 200,00	-1 620 240,11	8 040,11	-100,5	-4,8 %
Henkilöstökulut	-1 034 023,12	-1 042 000,00	-1 021 413,25	-20 586,75	-98	-1,2 %
Palkat ja palkkiot	-856 914,48	-792 000,00	-860 696,13	68 696,13	-108,7	0,4 %
Henkilösivukulut	-264 789,12	-250 000,00	-258 697,07	8 697,07	-103,5	-2,3 %
Henkilöstökulujen oikaisuerät	87 680,48		97 979,95	-97 979,95		11,7 %
Palvelujen ostot	-459 788,65	-422 500,00	-431 768,42	9 268,42	-102,2	-6,1 %
Palvelun ostot - sisäiset	-9 787,96		-5 872,00	5 872,00		-40,0 %
Vuokrakulut	-107 379,31	-83 500,00	-107 956,80	24 456,80	-129,3	0,5 %
Aineet ja tarvikkeet	-69 389,85	-49 200,00	-38 281,46	-10 918,54	-77,8	-44,8 %
Ostot tilikauden aikana	-69 389,85	-49 200,00	-38 281,46	-10 918,54	-77,8	-44,8 %
Annetut avustukset	-20 851,82		-14 160,92	14 160,92		-32,1 %
Muut toimintakulut	-417,41	-15 000,00	-787,26	-14 212,74	-5,2	88,6 %
TOIMINTAKATE	-1 483 400,92	-1 461 920,00	-1 507 220,64	45 300,64	-103,1	1,6 %

Lapuan hiippakunta, hiippakuntavaltuuston jäsenet 2016–2020

Maallikkojäsenet: Kalliovalkama Elina, Kuntsi Marjanne, Lehtimäki Suvi, Majuri Tapio, Niemelä Kai, Nieminen Jari, Nissinen Eino, Palola Heikki, Puhalainen Erkki, Ranto Ahti, Sariola Pirjo, Sipola Eija, Tenkula Tarja, Tuunanen Inkeri; Pappisjäsenet: Haapakangas Marjut, Hautala Petri, Keinänen Tiina, Lehtineva Arto, Siekkinen Maria, Tourunen Elina, Veikkola Marketta

Helsingin hiippakunta

Helsingin hiippakunta muodostuu kahdesta suuresta seurakuntayhtymästä (Helsinki ja Vantaa) ja Itä-Uudenmaan suomenkielisistä seurakunnista. Vuonna 2019 hiippakunnassa oli yhteensä 30 seurakuntaa. Tuomiokapitulin henkilöstömäärä 31.12.2019 oli 10 vakituista työntekijää. Helsingin hiippakunnan vuoden 2019 talousarvion sitovuustaso oli toimintakate, yhteensä 1 472 800 euroa. Vuoden 2019 toteutuma oli 1 475 800 (100 %). Vuonna 2019 Helsingin hiippakunta täytti 60 vuotta. Vuonna 2018 kapituli ja hiippakuntavaltuusto päättivät, että rahastojen tuottoa voidaan käyttää juhluvuoden kuluihin, joten juhluvuodesta johtuvaa alijäämä on katettu rahastosta. Kaiken kaikkiaan alijäämä oli 74 614,41 euroa.

Helsingin hiippakunnan talousarvion 2019 toteutuminen

	TP edellinen vuosi 2018	TA 2019	Toteuma 2019	Yli-ali	Tot-%	TP2018- TP2019
<i>Toimintatuotot</i>	90 006,05	50 500,00	177 309,84	-126 809,84	-351,1	97,0 %
Korvaukset	34 838,17	0		0		
Maksutuotot	33 698,78	47 500,00	51 910,30	-4 410,30	-109,3	54,0 %
Vuokratuotot	627,72		780,65	-780,65	0	24,4 %
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	0	1 000,00	6 321,93	-5 321,93	-632,2	
Tuet ja avustukset	1 847,56	2 000,00	2 516,25	-516,25	-125,8	36,2 %
Muut toimintatuotot	13 692,88		37 716,30	-37 716,30	0	175,4 %
Sisäiset tuotot	5 300,94		78 064,41	-78 064,41	0	
<i>Toimintakulut</i>	-1 619 482,50	-1 523 300,00	-1 650 109,84	126 809,84	-108,3	1,9 %
Henkilöstökulut	-926 133,25	-996 500,00	-990 066,20	-6 433,80	-99,4	6,9 %
Palkat ja palkkiot	-723 694,51	-765 200,00	-759 133,67	-6 066,33	-99,2	4,9 %
Henkilösivukulut	-219 701,53	-231 300,00	-230 932,53	-367,47	-99,8	5,1 %
Henkilöstökulujen oikaisuerät	17 262,79	0		0		
Palvelujen ostot	-274 489,20	-240 975,00	-268 965,91	27 990,91	-111,6	-2,0 %
Palvelun ostot - sisäiset	-7 981,40		-2 601,00	2 601,00	0	-67,4 %
Vuokrakulut	-247 115,99	-257 600,00	-263 510,31	5 910,31	-102,3	6,6 %
Aineet ja tarvikkeet	-33 607,36	-23 400,00	-41 504,82	18 104,82	-177,4	23,5 %
Ostot tilikauden aikana	-33 607,36	-23 400,00	-41 504,82	18 104,82	-177,4	23,5 %
Annetut avustukset	-129 940,73	-2 825,00	-82 993,60	80 168,60	-2 937,80	-36,1 %
Muut toimintakulut	-214,57	-2 000,00	-468	-1 532,00	-23,4	
TOIMINTAKATE	-1 529 476,45	-1 472 800,00	-1 472 800,00	0	-100	-3,7 %

Helsingin hiippakunta, hiippakuntavaltuuston jäsenet 2016–2020

Maallikkojäsenet: Halonen Reino, Kantola Tarja, Korhonen Johanna, Korolainen Katri, Lehmuskallio Paula, Mikkola Jaakko, Munsterhjelm Anna, Ojala Sami, Reinikainen Pekka, Salmela Kaija, Salomaa Pekka, Tuomela Tiina, Weuro Jaakko, Vuori Wiking

Pappisjäsenet: Antturi Arto, Hiilamo Kirsi, Huovinen Leena, Kosonen Ulla, Leskinen Tapio, Pakarinen Jukka, Toiviainen Marjaana

Espoon hiippakunta

Espoon hiippakunnassa oli vuonna 2019 yhteensä 19 seurakuntaa. Tuomiokapitulin henkilöstömäärä 31.12.2019 oli 11 vakituista työntekijää. Tavoitteena on kehittää rakenteita ja toimintaa niukenevat resurssit huomioiden. Espoon hiippakunnan vuoden 2019 talousarvion sitovuustaso oli toimintakate, yhteensä 1 275 299,84 euroa. Vuoden 2019 toteutuma oli 1 219 212,01 euroa (noin 95,6 %).

Espoon hiippakunnan talousarvion 2019 toteutuminen

	TP edellinen vuosi 2018	TA 2019	Toteuma 2019	Yli-ali	TOT -%	TP2018 - TP2019
<i>Toimintatuotot</i>	76 369,96	41 000,00	64 757,44	-23 757,44	-157,9	-15,2 %
Korvaukset	34 838,17					
Maksutuotot	24 921,30	28 500,00	56 239,92	-27 739,92	-197,3	125,7 %
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	11 588,72	10 000,00	8 296,33	1 703,67	-83	-28,4 %
Tuet ja avustukset	1 893,37	2 500,00		2 500,00		
Muut toimintatuotot	2 004,00		221,19	-221,19	0	-89,0 %
Sisäiset tuotot	1 124,40					
<i>Toimintakulut</i>	-1 112 716,70	-1 316 299,84	-1 283 969,45	-32 330,39	-97,5	15,4 %
Henkilöstökulut	-753 310,94	-892 099,84	-875 776,85	-16 322,99	-98,2	16,3 %
Palkat ja palkkiot	-577 498,33	-700 048,86	-676 622,86	-23 426,00	-96,7	17,2 %
Henkilösivukulut	-175 915,61	-197 050,98	-205 308,25	8 257,27	-104,2	16,7 %
Henkilöstökulujen oikaisuerät	103	5 000,00	6 154,26	-1 154,26	-123,1	
Palvelujen ostot	-170 199,16	-210 200,00	-229 521,99	19 321,99	-109,2	34,9 %
Palvelun ostot - sisäiset	-6 430,00	-5 000,00	-1 986,99	-3 013,01	-39,7	-69,1 %
Vuokrakulut	-129 070,67	-141 500,00	-125 372,46	-16 127,54	-88,6	-2,9 %
Aineet ja tarvikkeet	-33 678,01	-47 300,00	-31 029,16	-16 270,84	-65,6	-7,9 %
Ostot tilikauden aikana	-33 678,01	-47 300,00	-31 029,16	-16 270,84	-65,6	-7,9 %
Annetut avustukset	-19 958,95	-20 200,00	-20 222,00	22	-100,1	1,3 %
Muut toimintakulut	-68,97		-60	60	0	-13,0 %
TOIMINTAKATE	-1 036 346,74	-1 275 299,84	-1 219 212,01	-56 087,83	-95,6	17,6 %

Espoon hiippakunta, hiippakuntavaltuuston jäsenet 2016–2020

Maallikkojäsenet: Aspila Pentti, Ahonen Lea, Graeffe Hanna, Haarlaa Topi, Kiuttu Pekka, Lumijärvi Johanna, Luuk Pekka, Mykkänen Jouni, Pohjonen Kauko, Rantala Sirpa, Raunu Päivi, Saarnio Rauno, Sipilä Jorma, Sorvari Heikki, Tunkelo Lauri

Pappisjäsenet: Huomo Vilppu, Järvinen Ilkka, Linnoinen Päivi, Nenonen Heikki, Peltovirta Margit, Rosenqvist Ulla, Salo Kalervo, Vähäsarja Juha

Tilinpäätöksen laatimista koskevat periaatteet

Kirkon keskusrahasto on erityisellä lailla perustettu julkisoikeudellinen yhteisö. Kirkon keskusrahaston kirjanpidossa ja tilinpäätöksen laadinnassa noudatetaan hyvää kirjanpitolakia ja soveltuvin osin kirjanpitolakia.

Pysyvät vastaavat ja poistot

Vuoden 1998 jälkeen hankitut aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Poikkeuksen muodostaa eläketointiminta, jossa aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenot kirjataan suoraan kuluksi. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina kohteen taloudellisen vaikutusajan perusteella. Kirkon keskusrahaston siirtyessä Kirkon palvelukeskuksen asiakkaaksi 1.1.2014 käyttöomaisuuserittelystä jätettiin pois loppuun poistetut hyödykkeet.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Rahoitusomaisuusarvopaperit sekä pitkäaikaiset sijoitukset on arvostettu hankintamenoon tai sitä alempaan tilinpäätöspäivän markkinahintaan. Myyntivoittojen ja myyntitappioiden määrittelyssä on käytetty hankintahinta-arvona keskihintaa.

Kiinteistöomaisuuden arvostus

Kiinteistöomaisuus on arvostettu hankintamenoon tai tätä alempaan käypään arvoon. Tilinpäätöksessä 2019 ei ole tehty kiinteistöihin kohdistuvia arvonalennuksia.

Kirkon keskusrahaston henkilöstökulut

Henkilöstökulut *, eur	TP 2019	TP n2018
Palkat ja palkkiot	22 839 627	22 638 075
Eläkemaksut	6 107 735	6 196 845
Muut henkilösivukulut	667 432	651 917
Yhteensä	29 614 794	29 486 837
Koulutus	275 769	230 499
Työterveyshuolto	465 799	390 362
Virkistystoiminta	27 503	38 401
Henkilöstön muistaminen	15 994	18 868
Yhteensä	785 065	678 130
Sairasvakuutuskorvaukset (oikaisuerä)	-149 249	-180 888
Tapaturmakorvaukset	-983	-20 747
Muut	0	0
Yhteensä	-150 232	-201 635

* Sisältää hiippakunnat

Avustukset seurakunnille

Eur	TP2019	TA2019	TOT -%	TP2018
Verotulojen täydennys	1 134 104	1 100 000	103,1 %	1 075 783
Hark.varaiset toiminta-avustukset	503 500	500 000	100,7 %	906 000
Kipa-avustukset*	349 552	178 000	196,4 %	554 713
Rakennusavustukset**	1 074 200	1 000 000	107,4 %	-335 855
Koulutusavustukset***	25 189	120 000	21,0 %	150 448
Muut avustukset (digitointi)	0			9 200
Yhteensä	3 086 545	2 898 000	106,5 %	2 360 289

* Harkinnanvaraisen avustuksen myöntäminen Kirkon palvelukeskukseen (Kipa) liittymisen yhteydessä.

** Vuonna 2018 hyvitetiin tuloslaskelmaa maksamattomilla rakennusavustuksilla.

*** Yksittäisiä euromäärältään pieniä avustuksia yksityishenkilöille.

Verotulojen täydennys hiippakunnittain

Hiippakunta	Eur
Turun arkkihiippakunta (1 srk)	25 099
Oulun hiippakunta (16 srk)	595 320
Mikkelin hiippakunta (5 srk)	44 268
Kuopion hiippakunta (15 srk)	322 835
Lapuan hiippakunta (10 srk)	146 579
Yhteensä	1 134 101

Harkinnanvaraiset toiminta-avustukset

Seurakunta	Eur
Ristijärven seurakunta	75 000
Vaalan seurakunta	75 000
Posion seurakunta	75 000
Utajärven seurakunta	75 000
Martinkosken seurakunta	13 500
Hailuodon seurakunta	50 000
Keiteleen seurakunta	75 000
Sund-Vårdö förs.	35 000
Ålands södra skärgårdsförs.	30 000
Yhteensä	503 500

Rakennusavustukset

Seurakunta	Eur
Mäntyharjun srk	74 200
Alavieska	3 500
Evijärvi	1 000
Karjajoki*	103 800
Kinnula	61 000
Martinkoski	3 800
Multia	12 100
Paltamo	49 300
Polvijärvi	33 700
Reisjärvi	2 400
Sund-Vårdö	93 250
Taivassalo**	607 900
Vaala	13 900
Vesanto	2 450
Ylä-Savo	11 900
Yhteensä	1 074 200

* Kirkkohallitus/Täysistunto/16.4.2019 § 83: Pappilan tilojen kunnostaminen puretun srk-tilojen korvaamiseksi.

** Kirkkohallitus/Täysistunto/16.4.2019 § 74: Taivassalon srk:n seurakuntatalon rakentaminen

Seurakunnille myönnetty valtion rahoitus kulttuurihistoriallisesti merkittävien rakennusten korjaustöihin

Seurakunta	Eur	Kohde
Akaa	41 300	Viialan kirkon korjaustyöt
Brändö-Kumlinge	49 700	kosteusongelmien korjaus ja aidan kunnostus
Eurajoki	438 700	urkujen hankinta ja urkuparven korjaus
Finström-Geta	16 000	ovien korjaus ja katon tervaus
Kalajoki	1 026 900	kirkon 3. korjausvaiheen työt
Kankaanpää	35 200	Honkajoen kirkon lämmitysjärjestelmän muuttaminen
Kihniö	10 400	paanukaton tervaus
Kuhmo	187 500	kirkon lämmitysjärjestelmän uusiminen, seinien eristäminen
Lemland-Lumparland	25 900	paanukattojen korjaus ja tervaus
Masku	65 500	urkujen hankinta ja urkuparven korjaus
Multia	7 300	kirkon kellotornin automatiikka
Mynämäki	90 000	kirkon paanukatehankinta
Mäntyharju	828 900	kirkon peruskorjauksen 2. vaihe
Paltamo	32 500	paanukaton huoltotervaus
Petäjävesi	55 100	uudemman kirkon 3. peruskorjausvaihe
Pohjois-Lappi	143 400	Utsjoen kirkon korjausten selvitys- ja aloitusvaihe
Porin srky	44 500	Pomarkun kirkon sisätilojen muutostyöt
Sastamala	35 200	kahden kirkon kattojen tervaus
Taivassalo	9 500	kirkon paanukaton huoltotervaus
Toivakka	274 000	kirkon katon uusiminen ja ulkomaalaus
Tyrnävä	1 556 800	Tyrnävän kirkon peruskorjauksen 1. ja 2. vaihe
Vehmaa	20 300	urkujen korjaus
Ylä-Savo	112 400	Iisalmen Pyhän ristin kirkon korjaustyöt
Sulkava	84 600	kirkon katon korjaus ja maalaus
Yhteensä	5 191 600	

Tilintarkastajien palkkiot

Kirkon keskusrahaston tilintarkastusyhteisölle on maksettu vuonna 2019 tilintarkastuspalkkioita 56 711,40 euroa. Lisäksi muita asiantuntijapalkkioita on maksettu 12 914,60 euroa.

Eur	2019	2018
Tilintarkastuspalkkiot	56 711,40	46 847,86
Muut palkkiot	12 914,60	250 843,99
Yhteensä	69 626,00	297 691,85

Poistosuunnitelma

Hyödykeryhmä	Poistoaika
Aineettomat hyödykkeet	
Aineettomat oikeudet	
ATK-ohjelmistot ja -projektit	3 v.
Laajat ja pitkävaikuttavat atk-ohjelmistot ja -projektit	5–10 v.
Kirjuri ja siihen liittyvät tietojärjestelmät	10 v.
Kirkon palvelukeskuksen tietojärjestelmät	7 v.
Muut aineettomat oikeudet	5 v.
Muut pitkävaikuttavat menot	3–5 v.
Muut avustukset	Ei sumupoistoja
Aineelliset hyödykkeet	
Maa- ja vesialueet	Ei sumupoistoja
Rakennukset ja rakennelmat	
Toimitilarakennukset	30 v.
Asuinrakennukset	30 v.
Vapaa-ajan rakennukset	20 v.
Muut rakennukset ja rakennelmat	10 v.
Rakennusten koneet ja laitteet	10 v.
Koneet ja kalusto	
Kuljetusvälineet ja liikkuvat työkonet	7 v.
Atk-laitteisto	3 v.
Muut koneet ja kalusto	5 v.
Muut aineelliset hyödykkeet	
Urut	15 v.
Sakraali-, arvo- ja taide-esineet	Ei sumupoistoja
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Ennakkomaksut	Ei sumupoistoja
Keskeneräiset työt ja hankinnat	Ei sumupoistoja

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet sekä poistot

Kirkon keskusrahaston eläketoiminnassa aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenot kirjataan kaikki kuluksi.

Kirkon keskusrahaston muussa toiminnassa aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenoista tehtävät poistot perustuvat poistosuunnitelmaan.

Kirkon keskusrahaston taseeseen aktivoidaan sellaiset aineelliset ja aineettomat hyödykkeet, joiden hankintahinta ylittää kirkolliskokouksen päättämän 15 000 euron aktivointirajan. Aineellisiin hyödykkeisiin merkitään myös kaikki ensikertainen ja perusparannusten yhteydessä tapahtuva kalustaminen hankintojen yhteissumman ylittäessä aktivointirajan.

Käytettävä poistomenetelmä on tasapoisto. Käyttöönottovuodelta omaisuushankinnoista lasketaan koko vuoden poisto käyttöajasta riippumatta. Suunnitelman mukaisia poistoja on laskettu 1.1.1999 alkaen. Kirkon palvelukeskuksen aineettomien hyödykkeiden osalta poistosuunnitelmaa muutettiin siten, että Kirkon palvelukeskuksen aineettomat oikeudet poistetaan seitsemässä vuodessa.

Muutokset aineellisissa ja aineettomissa hyödykkeissä 1.1.–31.12.2019

1000 (eur)	Aineettomat hyödykkeet	Maa- ja vesi-alueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2019	6 473	204	7 290	844	0	14 811
Lisäykset	432		143	32	0	607
Siirrot*	-2 605	-27			0	-2 632
Hankintameno 31.12.2019	4 300	177	7 433	876	0	12 786
Sumupoistot tilikaudelta	-1 792	0	-473	-391	0	-2 656
Hankintajäännös 31.12.2019	2 508	177	6 960	485	0	10 130

* Alaskirjaus: konversiovirhe aineettomissa hyödykkeissä vuonna 2014 jäänyt korjaamatta. Investointi alkanut vuonna 2007.

Arvopapereiden kirjanpitoarvojen ja markkina-arvojen erotus

Kirkon keskusrahasto (eur)	31.12.2019	31.12.2018
Sijoitukset (pitkääikaiset)		
Osakkeet ja osuudet		
Markkina-arvo	74 877	74 877
Kirjanpitoarvo	74 877	74 877
Erotus	0	0
Rahoitusarvopaperit		
Osakesijoitukset		
Markkina-arvo	22 297 282	19 063 608
Kirjanpitoarvo	17 256 227	17 377 357
Erotus	5 041 055	1 686 251
Korkosijoitukset		
Markkina-arvo	18 204 575	19 597 886
Kirjanpitoarvo	17 172 693	19 203 182
Erotus	1 031 882	394 704
Yhdistelmä-sijoitukset		
Markkina-arvo	938 689	767 424
Kirjanpitoarvo	891 324	669 534
Erotus	47 365	97 890
Rahamarkkinasijoitukset		
Markkina-arvo	10 014 510	6 076 587
Kirjanpitoarvo	10 014 510	6 076 587
Erotus	0	0
Joukkovelkakirjalainat		
Markkina-arvo	31 913	14 963
Kirjanpitoarvo	30 891	14 940
Erotus	1 022	23
Muut arvopaperit		
Markkina-arvo	1 626 602	1 465 429
Kirjanpitoarvo	1 545 729	1 357 604
Erotus	80 873	107 825

Saamiset ja velat

Kirkon keskusrahasto yhteensä		
Saamiset ja velat Eur	31.12.2019	31.12.2018
Saamiset		
Pitkäaikaiset		
Lainasaamiset	61 884,69	84 332,48
Muut saamiset	400 666,67	400 666,67
Yhteensä	462 551,36	484 999,15
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	1 270 564,03	1 776 244,46
Muut saamiset	496 700,67	282 661,38
Siirtosaamiset	558 766,35	527 478,20
Yhteensä	2 326 031,05	2 586 384,04
Velat		
Lyhytaikaiset		
Saadut ennakot*	19 278,94	523 152,30
Ostovelat	1 262 992,66	1 203 910,68
Muut velat	1 437 079,95	1 393 342,68
Siirtovelat, josta	14 963 628,65	12 840 060,14
- lomapalkkajaksotus	4 999 563,65	4 662 628,86
- maksamattomat rakennusavustukset	9 414 850,20	7 530 111,20
- maksamattomat avustukset	0,00	83 310,00
- maksamattomat stipendit	111 460,00	104 636,00
- kolehtivelat	321 170,57	355 489,36
- yhteisvastuuvelat	41 897,08	24 624,03
- muut lyhytaikaiset siirtovelat	74 687,15	79 360,69
Yhteensä	17 682 980,20	15 960 465,80

* Saatuja ennakoita purettu 0,5 miljoonalla eurolla ja hyvitetty tulosta vastaavalla määrällä Katajanokan kiinteistön myyntien loppuselvittelyistä johtuen.

Oman pääoman muutos

Oma pääoma 31.12.2019 (eur)	Pääoma 1.1.2019	Lisäys	Vähennys	Pääoma 31.12.2019
Peruspääoma				
Peruspääoma	56 267 967,36		12 211 887,81	44 056 079,55
Omakatteiset rahastot	1 485 428,01			1 485 428,01
Siirto omakatteisten tulokset		521 701,62		521 701,62
Omakatteiset rahastot - peruspääomasta		12 211 887,81		12 211 887,81
Omakatteiset rahastot yhteensä				14 219 017,44
Siirto sidottujen rahastojen tulokset		107 596,20		107 596,20
Sidotut rahastot - siirrot yleiskatteisista		552 685,98		552 685,98
Muut sidotut rahastot yhteensä				660 282,18
Yleiskatteiset rahasto	552 685,98		552 685,98	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä	43 322 919,77		2 605 170,97	40 717 748,80
Tilikauden yli-/alijäämä			2 263 704,56	-2 263 704,56
Kirkon keskusrahasto	101 629 001,12	13 393 871,61	17 633 449,32	97 389 423,41

Peruspääomasta kohdennettiin tilinpäätöksessä hiippakuntien tuomiokapitulien rahastoille kuuluva osuus sekä myös sidottujen rahastojen osuus omille tileilleen oman pääoman sisällä.

Omakatteisten rahastojen ja sidottujen rahastojen pääoman lisäyksenä on esitetty myös näiden rahastojen tulosten siirto rahastojen omaan pääomaan. Omakatteisten rahastojen osalta 12,2 milj. euroa on siirretty kerralla ja omakatteisten rahaston tulosten siirto on ollut 521 701,62 euroa.

Yleiskatteisista rahastoista on siirretty sidottuihin rahastoihin 552 685,98 euroa ja sidottujen rahastojen tuloksen siirto on ollut 107 596,20. Yleiskatteisia rahastoja ei tämän jälkeen enää ole.

Tekijänoikeusrahasto, Saarikon rahasto ja Kirkon musiikkijuhlien rahasto ovat sidottuja rahastoja. Ne eroavat omakatteisista rahastoista siten, että niillä ei ole taseen vastaavaa puolella katevarallisuutta, mutta niiden käyttötarkoitus on rajattu.

Konversiovirheen aiheuttama poiston alaskirjaus 2 605 170,97 euroa on mukana edellisten tilikausien ylijäämän vähennyksessä.

Omakatteisten rahastojen pääoman käyttö ja varallisuus 31.12.2019

Rahastojen tuot ja pääoman käyttö	Turku	Espoo	Helsinki	Tampere	Porvoo	Mikkeli	Kuopio	Lapua	Oulu	Kv. Ekum.ra-hasto	Diak.rah.	Yhteensä
Pääoma 1.1.	996 633,09	668 885,20	874 457,44	1 613 569,40	782 834,09	822 446,30	579 996,62	904 002,62	191 409,11	4 297 639,10	1 965 443,45	13 697 316,42
Pääoman lisäys/vähennys												
Vuokratuotot	50 711,29	48 080,07	32 957,41		6 613,20						50,00	138 411,97
Osinkotuotot	2 675,34		1 334,57	6 105,15	2 716,74	8 043,31	9 516,76	12 411,42	886,08	14 469,12	4 621,85	62 780,34
Myyntivoitot	22 328,42		20 061,94	88 390,09	51 007,79	134 335,91	60,00	26 082,67		340 803,96	61 091,45	744 162,23
Arvonmuutokset	-5 038,96		6 266,83	35 673,37	12 921,06	5 592,24	23 018,75	12 052,91		75 890,16	23 478,52	189 854,88
Muut sijoitukset	2 528,66		1 865,56	8 588,95	3 792,35	706,29	1 213,78	1 985,24		24 982,58	8 952,89	54 616,30
Saadut kolehdit ja lahjoitukset						18 542,59					870 196,57	888 739,16
Muut tuotot					13 370,00						158,40	13 528,40
Henkilöstökulut											-94 281,62	-94 281,62
Palvelujen ostot	-5 889,58	-2 745,76	-2 104,25	-7 214,56	-3 142,93	-389,25	-411,36	-15 899,50	-634,76	-20 126,86	-8 922,99	-67 481,80
Annetut avustukset			-74 614,41		-2 300,00				-632,92	-90 000,00	-1 123 232,62	-1 290 779,95
Aineet ja tarvikkeet		-1 690,61									-34,00	-1 724,61
Vastikkeet	-24 404,74	-27 293,01	-12 868,51		-3 444,70							-68 010,96
Muut kulut	-695,00	-47 285,72	-25,20			-86,80					-20,00	-48 112,72
Siirto rahaston pääomaan/pääomasta	42 215,43	-30 935,03	-27 126,06	131 543,00	81 533,51	166 744,29	33 397,93	36 632,74	-381,60	346 018,96	-257 941,55	521 701,62
Pääoma 31.12.	1 038 848,52	637 950,17	847 331,38	1 745 112,40	864 367,60	989 190,59	613 393,95	940 635,36	191 027,51	4 643 658,06	1 707 501,90	14 219 017,44

Omakatteisten rahastojen varat	Turku	Espoo	Helsinki	Tampere	Porvoo	Mikkeli	Kuopio	Lapua	Oulu	Kv. Ekum.ra-hasto	Diak.rah.	Yhteensä
Sijoitukset	323 840,56	617 804,04	370 451,08		66 544,43							1 378 640,11
Pitkäaikaiset saamiset								400 666,67			-554,21	400 112,46
Saamiset (sisäiset) KKR:lta	133 552,61	-43 814,65	44 726,98		33 279,89		173,60					167 918,43
Rahoitusarvopaperit	553 276,39		379 929,63	1 770 528,20	761 693,29	980 690,79	515 355,84	585 866,95	130 152,92	4 741 737,94	1 927 198,90	12 346 430,85
Rahat ja pankkisaamiset	29 468,96	74 530,78	52 223,69	4 399,04	2 849,99	26 560,62	97 864,51	54 907,84	129 071,43	2 970,73	668 225,08	1 143 072,67
Lyhytaikainen vieras pääoma	-1 290,00	-10 570,00		-29 814,84		-18 060,82		-100 806,10	-68 196,84	-101 050,61	-887 367,87	-1 217 157,08
Yhteensä	1 038 848,52	637 950,17	847 331,38	1 745 112,40	864 367,60	989 190,59	613 393,95	940 635,36	191 027,51	4 643 658,06	1 707 501,90	14 219 017,44

Kuopion hiippakunnan tuomiokapitulilla on lisäksi kaksi testamenttirahastoa, joiden kirjanpito hoidetaan kapitulissa erillisellä kirjanpito-ohjelmalla. Näiden rahastojen tilinpäätökset integroidaan Kirkon keskusrahaston tilinpäätökseen, mutta tilikartoista johtuvien erojen takia yhdistelyä ei ole tehty tilitasolla. Nämä rahastojen katevarallisuus on esitetty taseessa toimeksiantojen varoissa ja vaikka rahaston nettomuutos siirretäänkin taseen vastattaviin ennen toimintakatetta, niin siirron vaikutus ei nouse omaan pääomaan. Keskustelut Kuopion hiippakunnan tuomiokapitulin kanssa on aloitettu näiden rahastojen kirjanpitokäytännön yhtenäistämiseksi ja asiaan saataneen ratkaisu vuoden 2020 aikana.

Kuopion erillisrahastojen varallisuus on tilinpäätöksessä 2 036 186,31 euroa ja siirrot rahastoihin olivat -131 685,98 euroa.

Omistukset muissa yrityksissä

Kirkon keskusrahasto omistaa seuraavista yrityksistä yhden viidesosan tai sitä suuremman omistuosuuden. Luvut ovat vuoden 2018 lukuja.

Nimi	Kotipaikka	Omistus	Oma pääoma (eur)	Tulos (eur)
Kiinteistö Oy Helsingin Eteläranta 8	Helsinki	67,3 %	21 808 206,26	2,54

Vastuusitoumukset

Laskennallinen osuus eläkevastuusta

Evangelis-luterilaisen kirkon eläkevastuu on laskettu täyden rahastoinnin periaatteen mukaisesti noudattaen evangelis-luterilaisen kirkon eläkelakia (KiEL) sekä soveltuvin osin työntekijäin eläkelain (TEL) rekisteröidyn lisäeläketurvan ja työntekijäin eläkelain (TyEL) laskuperusteita. Lähtökohdiana ovat olleet vakuutustoimessa yleisesti hyväksytyt matemaattiset mallit ja laskentaperiaatteet.

Eläkevastuu on laskettu yksilöllisesti jokaiselle KiEL:n piirissä eläkettä joskus työhistoriansa aikana kartuttaneelle henkilölle, olipa tämä jo eläkkeellä, KiEL:n mukaisessa työssä tai työstä eronnut, mutta ei vielä eläkkeellä. Laskenta on tehty ns. prospektiivisellä menetelmällä eli laskettu jokaiselle henkilölle laskentahetkeen mennessä KiEL:n piirissä karttuneista eläkeoikeuksista pääoma-arvot diskonttaamalla tulevaisuudessa maksettavat eläkkeet laskentahetkeen. Laskennassa on käytetty TyEL-perusvakuutuksen kuolevuutta ja työkyvyttömyysalkavuuksia.

Diskonttauskorkona on käytetty 2,7 prosenttia, jonka on katsottu olevan tulevien ansiotasomuuksien ja eläkkeiden indeksikorotusten ylittävä reaalikorko.

Kevan tekemän eläke-ennusteen mukaan kirkon eläkevastuu vuoden 2019 lopussa on 4 794,9 milj. euroa (vuonna 2018: 4 688,4 milj. euroa).

Kirkon eläkerahaston suuruus 31.12.2019 on 1 675,6 milj. euroa (vuonna 2018: 1 479,9 milj. euroa), joten 31.12.2019 koko kirkon eläkevastuuvajaus on 3 119,2 milj. euroa (vuonna 2018: 3 208,5 milj. euroa).

Koko kirkon palkkasumma vuonna 2019 oli 505,3 milj. euroa ja Kirkon keskusrahaston oma palkkasumma 22,4 milj. euroa. Näin ollen Kirkon keskusrahaston laskennallinen osuus kattamattomasta eläkevastuusta on 137,2 milj. euroa.

Vuokravastuut

Kirkon keskusrahastolla on vuokravastuu seuraavien hiippakuntien tuomiokapitulien tilavuokrauksesta: Helsinki, Espoo, Turku ja Tampere. Lisäksi keskusrahastolla on vuokravastuu Porvoon ja Helsingin piispojen asunnoista sekä Kirkon tutkimuskeskuksen toimitiloista Tampereella, Lapuan kapitulin vuokraamasta toimitilasta Jyväskylässä, toimitiloista Seinäjoella ja Lapualla.

Kirkon palvelukeskus (Kipa) muutti 2018 heille remontoituihin toimitiloihin, vuokranantajana on Technopolis. Lisäksi Kipalle on vuokrattu toimitilat Porvoosta. Kirkkohallituksen tietohallinnon käyttöön on vuoden 2016 alusta vuokrattu tilat Seinäjoelta.

Vuokrasopimuksista osa on määräaikaista: Kirkon palvelukeskus Oulussa vuoteen 2023 asti, Espoon tuomiokapituli vuoteen 2024 asti, Helsingin tuomiokapituli vuoteen 2021 asti, Porvoon piispan asunto vuoteen 2034 asti ja Tampereen ja Lapuan kapitulin tilat vuoteen 2020 asti. Kirkon palvelukeskuksen toimitilat Porvoossa on vuokrattu vuoteen 2023 asti ja vuoden 2018 alussa vuokratut Lapuan toimitilat on kolmen vuoden määräaikaisella sopimuksella. Määräaikaisten sopimusten vuokravastuu on vuositasolla keskimäärin 871 500 euroa, 1–5 vuoden aikavälillä 1 968 200 euroa ja viiden vuoden jälkeen 637 000 euroa.

Toistaiseksi voimassa olevia sopimuksia ovat Kuopion, Turun sekä Lapuan kapitulin Jyväskylän toimipisteen vuokrasopimukset. Lisäksi toistaiseksi voimassa olevia ovat Helsingin piispan käyttöön vuokrattu asunto, Tampereen tutkimuskeskuksen tilat, Lapuan kapitulin tilat Seinäjoella sekä Kirkkohallituksen tietohallinnon käyttöön vuokratut tilat Seinäjoella. Näiden toistaiseksi voimassa olevien vuokrasopimusten vuokravastuu on vuositasolla 384 700 euroa.

Laitteiden vuokra- ja leasing-vastuita oli seuraavasti:

Eur	31.12.2019	31.12.2018
Vastuut seur. 12 kk	468 203,84	558 018,26
Myöhemmät vuodet	266 526,17	734 089,43

Luettelo kirjanpidosta ja aineistosta

Varsinaiset kirjanpitokirjat

Tilinpäätös ja toimintakertomus
Päiväkirja
Pääkirja
Tuloslaskelma
Tase

Apukirjat

Kassakirjanpito
Ostoreskontra
Laskutus ja myyntireskontra
Kolehtikirjanpito
Vuokra- ja vastikekirjanpito
Palkkakirjanpito
Matkalaskukirjanpito
Käyttöomaisuuskirjanpito

Kirjanpidon tosittelajit

Nro-sarja Tosittelaji

Kassa- ja muistiotositteet

1	AB	Kirjanpitotosite - peruutus/kuittaus
1	SA	Kipan muistiotosite
1	SK	Seurakunnan muistiotosite
1	SR	Sijoituskirjanpidon muistiotosite
1	SZ	Muistion peruutus
1	TO	Tiliote
1	ZM	Kirjanpitotosite - M2 matkalaskuohjelmasta kirjanpitoliittymä

Myyntilaskut

18	DA	Asiakastosite
18	DG	Asiakkaat – hyvitys
14	DZ	Asiakkaat – maksu
9	RV	Laskun siirto

Ostolaskut

19	KA	Toimittajatosite
19	KG	Toimittajat – hyvitys
19	KR	Toimittajat – lasku
15	KZ	Toimittajat – maksu
19	TM	Matkalasku ostoreskontra

Käyttöomaisuus

1	AA	Käyttöomaisuuskirjaus
3	AF	Poistokirjaus
1	AZ	Purku käyttöomaisuuteen

Palkat		
1	PA	Palkkatosite
1	PV	Lomapalkkavaraus

Käytetyt tositenumerot			Numerosarjan tila
90000000	99999999		90013434
1000000	1999999		1006345
3000000	3999999		3000013
14000000	14999999		14013013
15000000	15999999		15015515
18000000	18999999		18000041
19000000	19999999		19017503

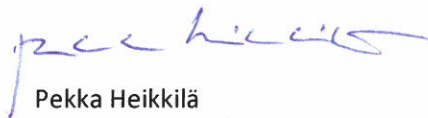
Toimintakertomuksen sekä tilinpäätöksen 31.12.2019 allekirjoitukset

Helsingissä 25. helmikuuta 2020

Kirkon keskusrahasto

Tapio Luoma

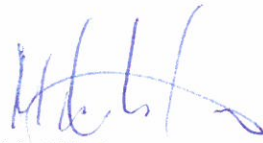
Pekka Heikkilä

Tarja Kantola

Elina Kempainen

Matti Ketonen

Aulikki Mäkinen

Simo Peura

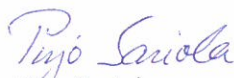
Risto Rasimus

Matti Repo

Kalervo Salo

Pirjo Sariola

Heikki Sorvari

Åsa A. Westerlund

Vuokko Vänskä

Leena Rantanen

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 24. maaliskuuta 2020

KPMG Oy Ab

Jorma Nurkkala
KHT, JHT

Tilintarkastuskertomus

Kirkolliskokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Kirkon Keskusrahaston (y-tunnus 0118950-3) hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2019. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti sekä antaa oikeat ja riittävät tiedot tilikauden toiminnasta, taloudesta, taloudellisesta kehityksestä ja taloudellisista vastuista Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*. Olemme riippumattomia keskusrahaston niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme. Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonemme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen velvollisuudet

Kirkkohallitus vastaa tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Kirkkolain säännösten mukaisesti sekä soveltuvin osin Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Kirkkohallitus vastaa myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka se katsoo tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Kirkkohallitus on tilinpäätöstä laatiessaan velvollinen arvioimaan keskusrahaston kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos keskusrahasto aiotaan purkaa tai sen toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonamme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonamme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen

voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon keskusrahastonsisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä keskusrahaston kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei keskusrahasto pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Kirkkohallitus vastaa muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdesämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

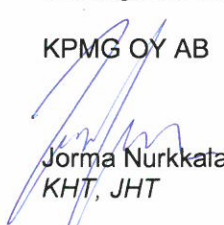
Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Lausuntoamme mukauttamatta toteamme, että meneillään olevalla koronavirusepidemialla saattaa olla olennainen negatiivinen vaikutus rahaston omaisuuden arvoon vuonna 2020.

Helsingissä 24. maaliskuuta 2020

KPMG OY AB

Jorma Nurkkata
KHT, JHT